

هَيَاكِلُ النُّورِ

لِشَيْخِ الإِسْرَاقِ شِهَابِ الدِّينِ يَحْيَى بْنِ حَبَشِ السُّهْرَوَرْدِيِّ

Облици на светлината

на Шейха на озарението Шихабуддин Яхйа ибн Хабаш ас-
Сухраурди

1 *С името на Бога, Всемилостивия, Премилосърдния*

2 *Облици на светлината*

3 *Предговор*

4 След което казвам: о, Осъществителю, поддържай ни чрез светлината и ни
5 укрепи чрез светлината, и ни събери при светлината, и стори крайния предел на
6 търсенето ни – твоето задоволство, и крайната ни цел онова, което ще ни
7 подготви да те срещнем! Потъмнихме душите си, но за пораждането (на доброто) ти
8 не се скъпиш. Пленниците на тъмнините са застанали пред вратата, очакват
9 милостта и се надяват на доброто. Доброто е твой обичай, Боже мой, а злото е
10 твое отсъждане. За теб са присъщи най-високите възхвали и ти отреждаш всички
11 благородства, а човешките чеда не са достойни за отмъщение. Строи
12 плодотворно припомнянето и отблъсни злото, и дай успех на добродетелните!
13 Благослови Избраният (Мустафа) и всички от неговия род! Това е съчинението
14 „Облици на светлината”, нека Богът стори свещени душите, приемащи
15 напътствие и разумите, насочващи към него!

16

Първи облик

17 Всяко нещо, което може да се посочи чрез сетивата непременно е тяло и то има
18 дължина, ширина и дълбочина. А телата споделят телесността, а винаги, когато
19 две неща споделят признак, следва, че се делят по друг признак. И онова, по
20 което телата се различават са образите. И онова, което придружава същността
21 заради самата нея, не може да се отдели от нея. И свойството на обекта може да е
22 *неизбежно* за него, като четността за четворката и телесността за човека, може да
23 е *възможно*, като стоенето и седенето за него (човека) и може да е *невъзможно*, като
24 конската природа за него (човека). И онова, което не се дели на части във
25 въображението не може да се намира в посока, нито да се сочи към него. В
26 противен случай онази част, която се намира в едната посока щеше да е различна
27 от онази част, която се намира в другата посока и въображението щеше да го
28 раздели на части.

29

Втори облик

30 Ти не губиш съзнание за себе си никога, а няма част от частите на тялото ти,
31 която да не забравяш понякога и ако ти беше тази съвкупност, нямаше да
32 продължава самоусещането ти при забравянето им. Следователно ти си (нещо)
33 отвъд това тяло и частите му.

34 Друг вариант: Тялото ти винаги е в (процес на) разграждане и протичане (на промени).
35 И когато хранителната сила му поднесе онова, което му поднася-----

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَيْكَلُ النُّورِ

المُقَدِّمَةُ

أَمَّا بَعْدُ، فَأَقُولُ يَا قَيُّوْمُ أَيَّدْنَا بِالنُّورِ، وَبَثَّنَا عَلَى النُّورِ، وَاحْشُرْنَا إِلَى النُّورِ، وَاجْعَلْ مُنْتَهَى
مَطَالِبِنَا رِضَاكَ وَأَقْصَى مَقَاصِدِنَا مَا يُعِدُّنَا لِأَنْ نَلْقَاكَ، طَاحَمْنَا نَفُوسَنَا، لَسْتَ عَلَى الْقَبِيضِ بِضَنِينٍ.
أَسَارَى الظُّلُمَاتِ بِالبَابِ قِيَامُ، يَنْتَظِرُونَ الرَّحْمَةَ وَيَرْجُونَ الْخَيْرَ، الْخَيْرُ دَأْبُكَ اللَّهُمَّ وَالشَّرُّ قَضَاؤُكَ،
أَنْتَ مُتَّصِفٌ بِالمَجْدِ السَّنِيِّ مُفْتَضِي المَكَارِمِ، وَابْتِئَاءِ النُّوَاسِيتِ لِيَسُوعُوا بِمَرَاتِبِ الإِتِّقَامِ. بَارِكْ فِي
الذِّكْرِ، وَادْفَعْ السُّوءَ، وَوَفِّقِ المُحْسِنِينَ، وَصَلِّ عَلَى المُصْطَفَى وَآلِهِ أَجْمَعِينَ. هَذِهِ سَالَةٌ هَيْكَلِ النُّورِ،
قَدَّسَ اللهُ النُّفُوسَ القَابِلَاتِ لِلهُدَى وَالْعُقُولَ الهَادِيَاتِ إِلَيْهِ.

الهَيْكَلُ الأوَّلُ

كُلُّ مَا يُقْصَدُ إِلَيْهِ بِالإِشَارَةِ الحِسِّيَّةِ فَهُوَ جِسْمٌ وَلَهُ طُولٌ وَعَرْضٌ وَعُمُقٌ، لِأَمْحَالَةٍ. وَالْأَجْسَامُ
تَشَارَكَتْ فِي الجِسْمِيَّةِ وَكُلُّ مُشْتَرِكِينَ فِي شَيْءٍ يَلْزِمُ افْتِرَافُهُمَا بِشَيْءٍ آخَرَ، وَمَا تَمَازَيْتَ بِهِ الأَجْسَامُ
هُوَ الهَيْئَاتُ. وَلَا زِمَ الحَقِيقَةُ لِذَاتِهَا لِأَيْنَفَكَ عَنْهَا. وَوَصَفَ الشَّيْءُ قَدْ يَكُونُ ضَرْوَرِيًّا لَهُ، كَالزَّوْجِيَّةِ
لِلأَرْبَعَةِ، وَالجِسْمِيَّةِ لِلإِنْسَانِ، وَقَدْ يَكُونُ مُمَكِّنًا، كَالقِيَامِ وَالقُعُودِ لَهُ، وَقَدْ يَكُونُ مُمْتَنِعًا،
كَالْفَرَسِيَّةِ لَهُ. وَالَّذِي لَا يَتَجَرَّأُ فِي الوَهْمِ لَا يَجُوزُ أَنْ يَكُونَ فِي جِهَةٍ وَأَنْ يُشَارَ إِلَيْهِ، لِأَنَّ مَا مِنْهُ إِلَى جِهَةٍ
حِينَئِذٍ غَيْرَ مَا مِنْهُ إِلَى جِهَةٍ أُخْرَى فَيَنْقَسِمُ وَهُمَا بَدِيهَةٌ.

الهَيْكَلُ الثَّانِي

أَنْتَ لَا تَعْمَلُ عَنْ ذَاتِكَ أَبَدًا، وَمَا مِنْ جُزْءٍ مِنْ أَجْزَاءِ بَدَنِكَ إِلَّا وَتَسَاهُ أَحْيَانًا، فَلَوْ كُنْتَ أَنْتَ
هَذِهِ الجُمَّلَةَ مَا كَانَ يَسْتَمِرُّ شعُورُكَ بِذَاتِكَ مَعَ نَسْيَانِهَا، فَأَنْتَ وَرَاءَ هَذَا البَدَنِ وَأَجْرَائِهِ.
طَرِيقُ آخَرَ: بَدَنُكَ أَبَدًا فِي التَّحَلُّلِ وَالسَّيْلَانِ، وَإِذَا أَنْتِ العَادِيَةُ بِمَا تَأْتِي

1 и не се разградеше нищо от старото преди постъпването на новото, тялото ти
2 щеше да стане огромно. И ако ти беше това тяло или част от него идентичността
3 ти щеше да се променя постоянно и нямаше да се запази възприятелната ти
4 същност. Следователно ти си това, което си, не заради тялото си. И как може да
5 си (това, което си, заради тялото си), при положение, че то (тялото ти) се разгражда, без да го
6 усещаш изобщо. Следователно ти си отвъд тези неща.

7 Друг вариант: Ти не може да възприемеш каквото и да било, без да получиш
8 неговата (абстрактна) форма у себе си, защото възприетото у теб трябва да
9 съответства на него (обекта възприятие), в противен случай не си го възприел такава,
10 каквото е. И ти проумяваш значения, които са споделени от много обекти, и ги
11 проумяваш по начин, по който обхващат еднакво и слона и мухата. Следователно
12 формата им у теб няма размер, защото приляга еднакво и на малкото и на
13 голямото. И тя се намира у теб, без да има размер, защото тя се намира в
14 разумната ти душа, тъй като онова, което няма размер няма как да се намира у
15 онова, което има размер. Следователно душата ти не е тяло, нито е телесна, нито
16 може да бъде посочена, защото не се намира в посока. И тя е единна и монолитна
17 и въображението поначало не може да я раздели на части.

18 И след като знаеш, че стената не е годна да бъде наречена нито съпя, нито зряща,
19 защото съпя не се казва освен на онзи, който има потенциал да вижда, то (разбираш,
20 че) Творецът и разумната душа и другите, които ще бъдат споменати, не са тела,
21 нито са телесни, нито са вътре в света, нито извън него, нито съединени (с него),
22 нито разединени (от него), защото всичко това са акциденции (свойства, атрибути) на
23 телата, от които нетелесното е абстрахирано. И така, разумната душа е
24 субстанция (същност), върху която е немислимо да попадне индикацията на
25 сетивата, от нейните особености е да се разпорежда над тялото и да проумява
26 себе си чрез себе си и (да проумява) нещата извън себе си. И как може да се
27 въобрази, че това свещено естество е тяло, при все, че когато то изпадне в
28 духовен екстаз едвам не напуска телесния свят и не се устремява към света на
29 безграничното?

30 И тази разумна душа има външни възприятелни сили, които са петте сетива, а те
31 са осезанието (допирът), вкусът, мирисът, слухът и зрението, и вътрешни
32 възприятелни сили, като *общата сетивност*, чието отношение към сетивата е
33 като езеро, в което се вливат пет реки. Тя е тази, която вижда пряко, а не чрез
34 мислене, формите по време на сън. И от вътрешните възприятелни сили е
35 *сетивната памет*, която е хранилището на общата сетивност, в което остават
36 формите, след като са изчезнали от сетивата. И от тях е *мисловната сила*, която
37 извършва синтеза, анализа и заключението.-----

وَلَمْ يَتَحَلَّلْ مِنَ الْعَتِيقِ شَيْءٌ قَبْلَ وُرُودِ الْعَبِيدِ لِعَظَمَةِ بَدَنِكَ، وَلَوْ كُنْتَ أَتَتْ هَذَا الْبَدَنَ أَوْ جُزْءًا مِنْهُ 1
لَتَبَدَّلْتَ أَنَايَتِكَ كُلَّ حِينٍ وَلَمَّا دَامَ الْجَوْهَرُ الْمُدْرِكُ مِنْكَ، فَأَتَتْ أَتَتْ لَا يَبْدَنُكَ. وَكَيْفَ تَكُونُ وَيَتَحَلَّلُ 2
وَلَيْسَ عِنْدَكَ مِنْهُ خَبْرٌ فَأَتَتْ وَرَاءَ هَذِهِ الْأَشْيَاءِ. 3

طَرِيقُ آخَرَ: لَا تَدْرِكُ أَتَتْ شَيْئًا إِلَّا بِحُصُولِ صُورَتِهِ عِنْدَكَ، فَإِنَّهُ يَلْزَمُ أَنْ يَكُونَ مَا عِنْدَكَ مِنَ 4
الشَّيْءِ الَّذِي أَدْرَكَهُ مُطَابِقًا لَهُ وَإِلَّا لَمْ تَكُنْ أَدْرَكَتَهُ كَمَا هُوَ. وَعَقَلْتَ مَعَانَ يَشْتَرِكُ فِيهَا كَثِيرُونَ، 5
فَأَنَّكَ عَقَلْتَهَا عَلَى وَجْهِ سِتْوِي نِسْبَتُهَا إِلَى الْفِيلِ وَالذُّبَابَةِ، فَصُورَتُهَا عِنْدَكَ غَيْرُ ذَاتِ مِقْدَارٍ لِأَنَّهَا 6
تُطَابِقُ الصَّغِيرَ وَالْكَبِيرَ. فَحَلَّهَا مِنْكَ أَيْضًا غَيْرُ مُتَقَدِّرٍ وَهُوَ نَفْسُكَ النَّاطِقَةُ، لِأَنَّ مَا لَا يَتَقَدَّرُ لَا 7
يَحُلُّ فِي مُتَقَدِّرٍ. فَنَفْسُكَ غَيْرُ جِسْمٍ وَلَا جِسْمَانِيَّةٍ وَلَا يُشَارُ إِلَيْهَا لِتَبَدُّلِهَا عَنِ الْجِهَةِ، وَهِيَ أَحَدِيَّةٌ 8
صَمَدِيَّةٌ لَا تَقْسَمُهَا إِلَّا وَهَامُ أَصْلًا. 9

وَلَمَّا عَلِمْتَ أَنَّ الْحَائِظَ لَا يُقَالُ لَهُ أَعْمَى وَلَا بَصِيرٌ فَإِنَّ الْعَمَى لَا يُقَالُ إِلَّا عَلَى مَنْ يَصِحُّ أَنْ 10
يُبْصِرَ، فَالْبَارِي تَعَالَى وَالنَّفْسُ النَّاطِقَةُ وَغَيْرُهُمَا مِمَّا سَيَأْتِي ذِكْرُهُ لَيْسُوا جِسْمًا وَلَا جِسْمَانِيَّةً، فَهِيَ 11
لَا دَاخِلَ الْعَالَمِ وَلَا خَارِجَهُ وَلَا مُتَّصِلَةٌ وَلَا مُنْفَصِلَةٌ، وَكُلُّ هَذِهِ مِنْ عَوَارِضِ الْأَجْسَامِ، تَنْزَعُ عَنْهَا مَا 12
لَيْسَ بِجِسْمٍ. فَالنَّفْسُ النَّاطِقَةُ جَوْهَرٌ لَا يَتَصَوَّرُ أَنْ تَقَعَ عَلَيْهِ الْإِشَارَةُ الْحِسِّيَّةُ، مِنْ شَأْنِهِ أَنْ يُدَبَّرَ 13
الْجِسْمَ وَيَعْقِلَ ذَاتَهُ بِذَاتِهِ وَالْأَشْيَاءَ الْخَارِجِيَّةَ. وَكَيْفَ يَتَوَهَّمُ الْإِنْسَانُ هَذِهِ الْمَاهِيَّةَ الْقُدْسِيَّةَ جِسْمًا 14
وَهِيَ إِذَا طَرِبَتْ طَرِبَتْ رُوحِيًّا تَكَادُ تُشْرِكُ عَالِمَ الْأَجْسَامِ وَتَطْلُبُ عَالِمَ مَا لَا يَتَنَاهَى. 15

وَهَذِهِ النَّفْسُ النَّاطِقَةُ لَهَا قُوَى مِنْ مُدْرِكَاتٍ ظَاهِرَةٍ، وَهِيَ الْحَوَاسُ الْخَمْسُ، وَهِيَ اللَّعْسُ 16
وَالذَّوْقُ وَالشَّمُّ وَالسَّمْعُ وَالْبَصَرُ، وَقُوَى مِنْ مُدْرِكَاتٍ بَاطِنَةٍ، كَالْحِسِّ الْمُشْتَرِكِ. فَهُوَ بِالنِّسْبَةِ إِلَى 17
الْحَوَاسِ كَحَوْضٍ يُنْصَبُ فِيهَا أَنْهَارٌ خَمْسَةٌ، وَهُوَ الَّذِي يُشَاهِدُ صُورَ الْمَنَامِ مُعَايِنَةً لَا عَلَى سَبِيلِ 18
التَّخْيِيلِ. وَمِنَ الْحَوَاسِ الْبَاطِنَةِ الْخَيَالُ، وَهُوَ خِرَازِنَةُ الْحِسِّ الْمُشْتَرِكِ، وَتَبْقَى فِيهَا الصُّورُ بَعْدَ زَوَالِهَا عَنِ 19
الْحَوَاسِ. وَمِنْهَا الْقُوَّةُ الْفِكْرِيَّةُ الْمُتَخَيَّلَةُ الَّتِي بِهَا التَّرْكِيْبُ وَالتَّفْصِيلُ وَالِاسْتِبْطَاطُ..... 20

1 И от тях е *въображението*, и то е онова, което оспорва разума в неговите
2 отсъждания и то до такава степен, че онзи, който стои с мъртвец сам вкъщи по
3 време на нощта, разумът му го успокоява, а въображението му го плаши. И то се
4 противи на разума по отношение на отвъдсетивните неща до такава степен, че
5 онези, които следват отсъжданията му отричат всичко отвъдсетивно, без да се
6 замислят, че разумите им, а също и въображенията им, мислите им и душите им
7 не са сетивни. Дори не е сетивно самото тяло, с изключение на видимата му
8 повърхност, за разлика от вътрешността му. И от вътрешните възприятийни сили
9 е *мисловната памет* и тя е тази, която съхранява всички останали събития и
10 състояния от частичен характер. И всяко от вътрешните възприятия заема своето
11 специфично място в мозъка и се нарушава при нарушаването му, въпреки, че
12 другите остават непокътнати. По този начин узнаваме, че тези възприятия са
13 различни едно от друго и че заемат различни места. И животните имат
14 стремителна сила с две разновидности. Едната от тях е *страстта*, която е
15 създадена за да привлича благоприятното, а другата е *гнева*, който е създаден за
16 да отблъсква неблагоприятното. Също (*имат*) и движеща сила, която предизвиква
17 движението.

18

Раздел носителят на силите

19 И носителят на всички сили, и движещата и възприятийната, е животинският дух.
20 И той е фино праобразно тяло, породено от баланса на темпераментите в
21 сърцето и се разпространява от лявата сърдечна кухина и се разсейва по цялото
22 тяло, след като е добил властта на светлината от разумната душа. И ако не беше
23 фин нямаше да циркулира навсякъде, където циркулира. И когато се получи
24 преграда, която го възпрепятства от проникването му в даден орган, този орган
25 умира. И той е ездитното животно за разпорежданията на разумната душа. И
26 душата се разпорежда върху тялото докато е балансирано, а прекъсне ли (*балансът*)
27 – прекъсва и разпореждането ѝ над него. И този животински дух е различен от
28 божествения дух, за когото се говори в пророчествата и под когото се има
29 предвид разумната душа, която е светлина от светлините на Бога Всевишния,
30 съществуваща за себе си, без място. От Бога е изгревът ѝ и към Бога е залезът ѝ.

31 А група хора след като разбрали, че тя (*разумната душа*) не е телесна помислили, че тя
32 е Творецът Всевишният и се заблудили силно, защото Богът е един, а душите са
33 много. И ако душата на Зайд и Амр беше една, то всеки от тях щеше да възприема
34 всичко, което другият възприема и всеки човек щеше да вижда всичко, което
35 другите хора виждат, а не е така. После, как е възможно силите на тялото да
36 пленят Бога на боговете и да го подчинят за пленник на страсти и мишена на
37 нещастия, които поразяват насяпо? И (*как е възможно*) да властват над него
38 движенията на небесата?

1 وَمِنْهَا الْوَهْمُ أَوِ الْوَاهِمَةُ، وَهُوَ الَّذِي يُنَازِعُ الْعَقْلَ فِي قَضَايَاهُ، حَتَّىٰ أَنْ الْمُنْفَرِدِ بِمَيْتٍ فِي بَيْتِهِ فِي اللَّيْلِ
 2 يُؤْمِنُهُ عَقْلُهُ وَيُخَوِّفُهُ وَهَمُّهُ، وَهُوَ يُخَالِفُ الْعَقْلَ فِي أُمُورٍ غَيْرِ مُحْسُوسَةٍ، حَتَّىٰ أَنْ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ
 3 قَضَايَاهُ يُنْكِرُونَ مَا وَرَاءَ الْمُحْسُوسَاتِ وَلَمْ يَتَّفَكِرُوا أَنْ عُقُولَهُمْ بَلْ أَوْهَامُهُمْ وَتَحْيَلَاتُهُمْ وَنُفُوسَهُمْ
 4 لَا تُحْسُ، بَلْ لَا يُحْسُ مِنَ الْجِسْمِ إِلَّا السَّطْحَ الظَّاهِرُ دُونَ سَمَكِهِ. وَمِنَ الْحَوَاسِ الْبَاطِنَةِ الْحَافِظَةُ، وَهِيَ
 5 الَّتِي يَكُونُ بِهَا ذِكْرُ سَائِرِ الْوَقَائِعِ وَالْأَحْوَالِ الْجُزْئِيَّةِ. وَلِكُلِّ مِنَ الْحَوَاسِ الْبَاطِنَةِ مَوْضِعٌ مِنَ الدِّمَاغِ
 6 يَخْتَصُّ بِهِ، وَيَخْتَلُّ ذَلِكَ الْحِسُّ بِاخْتِلَالِهِ مَعَ سَلَامَةِ مَا سِوَاهُ مِنَ الْحَوَاسِ، وَبِذَلِكَ عُرِفَ تَعَايُرُ الْقَوَى
 7 وَاخْتِصَاصُهَا بِمَوَاضِعِهَا. وَلِلْحَيَوَانَاتِ قُوَّةٌ شَوْقِيَّةٌ ذَاتُ سَعْبَتَيْنِ، مِنْهَا شَهْوَانِيَّةٌ خُلِقَتْ لِحَلْبِ
 8 الْمَلَأِيمِ، وَغَضَبِيَّةٌ خُلِقَتْ لِدَفْعِ مَا لَا يَلَائِمُ، وَقُوَّةٌ مُحَرِّكَةٌ تُبَاشِرُ التَّحْرِيكَ.

فصل في حاملِ القوى

9 وَحَامِلُ جَمِيعِ الْقَوَى، الْمُحَرِّكَةُ وَالْمُدْرِكَةُ، هُوَ الرُّوحُ الْحَيَوَانِيُّ، وَهُوَ جَرْمٌ لَطِيفٌ بَخَارِيٌّ مُوَلَّدٌ
 10 مِنْ لَطَائِفِ الْأَخْلَاطِ فِي الْقَلْبِ، وَيَنْبَعِثُ مِنَ التَّجْوِيفِ الْأَيْسَرِ مِنَ الْقَلْبِ، وَيَنْبَثُ فِي الْبَدَنِ بَعْدَ أَنْ
 11 يَكْتَسِبَ السُّلْطَانَ التُّورِيَّ مِنَ النَّفْسِ النَّاطِقَةِ. وَلَوْ لَا لُطْفُهُ مَا سَرَى فِيمَا يَسْرِي. وَإِذَا وَقَعَتْ سُدَّةٌ
 12 تَمْنَعُهُ عَنِ التُّنُوزِ إِلَى عَضْوٍ يَمُوتُ ذَلِكَ الْعَضْوُ. وَهُوَ مَطِيَّةٌ تَصْرِفَاتِ النَّفْسِ النَّاطِقَةِ. وَتَصْرِفُ النَّفْسُ
 13 فِي الْبَدَنِ مَا دَامَ هُوَ عَلَى الْإِعْتِدَالِ، وَإِذَا انْقَطَعَ انْقَطَعَ تَصْرِفُهَا فِي الْبَدَنِ. وَهَذَا الرُّوحُ الْحَيَوَانِيُّ غَيْرُ الرُّوحِ
 14 الْإِلَهِيِّ الَّذِي يَأْتِي فِي كَلَامِ التُّبُوتِ، فَإِنَّهُ يُعْنَى بِهِ النَّفْسُ النَّاطِقَةُ الَّتِي هِيَ نُورٌ مِنْ أَنْوَارِ اللَّهِ تَعَالَى الْقَائِمَةُ
 15 لَافِي آيِنٍ، مِنَ اللَّهِ مَشْرِفُهَا وَإِلَى اللَّهِ مَعْرِبُهَا.

16 وَجَمَاعَةٌ مِنَ النَّاسِ لَمَّا تَقَطَّنُوا أَنَّ هَذِهِ غَيْرُ جِسْمَانِيَّةٍ تَوْهَمُوا أَنَّهَا الْبَارِي تَعَالَى وَقَدَّ ضَلُّوا
 17 ضَلَالًا لَبِيعِدًا، فَإِنَّ اللَّهَ وَاحِدٌ وَالنُّفُوسُ كَثِيرَةٌ. وَلَوْ كَانَتْ نَفْسُ رَبِّدٍ وَعَمْرٍو وَاحِدًا لَأَدْرَكَ أَحَدُهُمَا جَمِيعَ
 18 مَا أَدْرَكَ الْآخَرُ، وَلَا طَلَعَ كُلُّ النَّاسِ عَلَى مَا طَلَعَ عَلَيْهِ الْكُلُّ، وَلَيْسَ كَذَلِكَ. ثُمَّ كَيْفَ تَسْتَأْسِرُ قُوَى الْبَدَنِ
 19 إِلَهَ الْإِلَهَةِ وَتُسَخَّرُهُ رَهَيْنَ شَهْوَاتٍ وَعُرْضَةَ بَلِيَّاتٍ فِي خَبْطِ عَشْوَاتٍ وَيَحْكُمُ عَلَيْهِ حَرَكَاتُ السَّمَاوَاتِ؟

1 Друга група си въобразили, че тя (разумната душа) е част от него (Бога), а това е
2 отклонение (от истината), защото след като се даде доказателство, че той не е тяло,
3 как може да се разделя и разединява и кой е този, който го дели?

4 А друга група си въобразили, че тя е изначална (вечна), без да знаят, че ако тя беше
5 такава, каквато твърдят, кой тогава я принудил да напусне света на свещеното и
6 на живота и да се прикачи към света на смъртта и тъмнините? И кой е този,
7 който е покорил вечната (душа) и я пленил и подчинил? И как са я придърпали
8 силите на бебето кърмаче така, че да бъде придърпана от света на свещеното и
9 светлината към тялото му? И как (душите) се различавали една от друга в
10 предвечността при положение, че са от един и същи вид, а е нямало носител, нито
11 място, нито действие, нито въздействие, нито придобити образи преди (появата на)
12 тялото така, както има след (появата на) тялото? Нито е възможно да е била една,
13 после да се разделила и разпределила по телата, защото как е възможно да се
14 раздели отвъдтелесното? А тя е възникнала заедно с тялото, когато то напълно се
15 подготвило да я приеме.

16 И щом виждаш фитилът готов да се възпламени от огъня, без да отнема нищо от
17 него, не се учудвай от възникването на разумната душа при готовността на
18 тялото, без да отнеме нищо от своя дарител (създател).

19

Трети облик

20 Логическите направления са три: *самостоятелност, възможност и неосъществимост*.
21 Самостоятелното задължително съществува. Неосъществимото задължително не съществува. А
22 възможното няма задължителен характер, нито по отношение на съществуването
23 си, нито по отношение на несъществуването си, а става самостоятелно или
24 неосъществимо, чрез друг. Причина се нарича онова, чрез което съществуването
25 на другото получава самостоятелност. Възможното не съществува чрез себе си,
26 защото ако то отреждаше собственото си съществуване щеше да е самостоятелно
27 (чрез себе си), а не възможно (чрез себе си и самостоятелно чрез друг). И затова то се нуждае от
28 причина, която да предпочете съществуването му пред несъществуването му. И
29 когато причината се изпълни, то съществуването на следствието не закъснява. И
30 всичко, от което зависи дадено нещо влиза под знака на причината, без значение
31 дали е воля или време, или място, или придружаващ фактор, или носител-
32 приемник, или друго. И щом причината не е изпълнена или някоя от частите ѝ не
33 се е случила, то това нещо задължително не настъпва. А щом се случи всичко,
34 което трябва за съществуването на дадено нещо и се премахне всичко, което
35 пречи за съществуването на това нещо, то задължително се случва.

36

Четвърти облик – Първи раздел

وَجَمَاعَةٌ تَوَهَّمُوا أَنَّهَا جُزْءٌ مِنْهُ، وَهُوَ رِيعٌ، فَإِنَّهُ لَمَّا بُرِّهِنَ عَلَى أَنَّهُ لَيْسَ بِجِسْمٍ فَكَيْفَ يَتَجَزَّأُ
وَيَنْقَسِمُ وَمَنْ يُجَزِّئُهُ؟

وَأَخْرُونَ تَوَهَّمُوا وَقَدَمَهَا وَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهَا لَوْ كَانَتْ كَمَا زَعَمُوا مُتَجَرِّدَةً فَمَا الَّذِي أَلْجَأَهَا إِلَى مُفَارَقَةِ
عَالِمِ الْقُدْسِ وَالْحَيَاةِ وَالتَّعَلُّقِ بِعَالِمِ الْمَوْتِ وَالظُّلُمَاتِ؟ وَمَنْ الَّذِي قَهَرَ الْقَدِيمَ وَحَبَسَهُ وَسَخَّرَهُ؟
وَكَيْفَ جَذَبَتْهَا قُوَى الطِّفْلِ الرَّضِيعِ حَتَّى انْجَذَبَتْ مِنْ عَالِمِ الْقُدْسِ وَالتُّورِ إِلَى بَدَنِهِ؟ وَكَيْفَ امْتَارَ
بَعْضُهَا عَنْ بَعْضٍ فِي الْأَزَلِ وَتَوَعَّهَا مُتَّفِقٌ، وَلَا يَحِلُّ وَلَا مَكَانٌ وَلَا فِعْلٌ وَلَا انْفِعَالٌ قَبْلَ الْبَدَنِ، وَلَا
هَيْئَاتٌ مُكْتَسِبَةٌ كَمَا تَكُونُ بَعْدَ الْبَدَنِ، وَلَا يَصِحُّ أَنْ تَكُونَ وَاحِدَةً فَتَنْقَسِمُ وَتَتَوَزَّعُ عَلَى الْأَبْدَانِ، فَإِنَّ
مَا لَيْسَ بِجِسْمٍ لَا يَتَجَزَّأُ؟ بَلْ هِيَ حَادِثَةٌ مَعَ الْبَدَنِ إِذَا تَمَّ اسْتِعْدَادُهُ لِقَبُولِهَا.

وَلَمَّا رَأَيْتَ فَيِئَلَةً مُسْتَعِدَّةً لِتَشْتَعِلَ مِنَ النَّارِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْتَقِصَ مِنْهَا شَيْءٌ فَلَا تَتَعَجَّبْ مِنْ
حُصُولِ النَّفْسِ النَّاطِقَةِ عِنْدَ اسْتِعْدَادِ الْبَدَنِ مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْتَقِصَ مِنْ وَهَبِهَا شَيْءٌ.

الْهَيْكَلُ الثَّلَاثُ

الْجِهَاتُ الْعَقْلِيَّةُ ثَلَاثٌ: وَاجِبٌ وَمُمْكِنٌ وَمُمْتَنِعٌ. فَالْوَاجِبُ ضَرْوِيٌّ الْوُجُودِ، وَالْمُمْتَنِعُ
ضَرْوِيٌّ الْعَدَمِ، وَالْمُمْكِنُ مَا لَا ضَرْوَةَ فِي وُجُودِهِ وَلَا فِي عَدَمِهِ. وَالْمُمْكِنُ يَجِبُ وَيَمْتَنِعُ بغيرِهِ،
وَالسَّبَبُ هُوَ مَا يَجِبُ بِهِ وُجُودُ غَيْرِهِ. وَالْمُمْكِنُ لَا يَكُونُ مَوْجُودًا مِنْ ذَاتِهِ إِذْ لَوْ اقْتَضَى الْوُجُودَ لِذَاتِهِ كَانَ
وَاجِبًا لَا مُمْكِنًا، فَلَا بَدْلَهُ مِنْ سَبَبٍ يُرْجَحُ وُجُودَهُ عَلَى الْعَدَمِ. وَالسَّبَبُ إِذَا تَمَّ لَا يَتَخَلَّفُ عَنْهُ وُجُودُ
المُسَبَّبِ، وَكُلُّ مَا يَتَوَقَّفُ عَلَيْهِ الشَّيْءُ فَلَهُ مَدْخَلٌ فِي السَّبَبِيَّةِ، سَوَاءً كَانَ إِزَادَةً أَوْ وَقْفًا أَوْ مَكَانًا أَوْ
مُقَارِنًا أَوْ مَحَلًّا قَابِلًا أَوْ غَيْرَ ذَلِكَ. وَإِذَا لَمْ يُوْجَدْ السَّبَبُ بِتَمَامِهِ أَوْ بِنَتْنِي بَعْضُ أَجْزَائِهِ لَا يَحْصُلُ الشَّيْءُ
ضَرْوَةً، وَإِذَا حَصَلَ جَمِيعُ مَا يَنْبَغِي فِي وُجُودِ الشَّيْءِ وَارْتَفَعَ جَمِيعُ مَا لَا يَنْبَغِي فِي وُجُودِ الشَّيْءِ وَجَبَ
الشَّيْءُ ضَرْوَةً.

الْهَيْكَلُ الرَّابِعُ الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

1 Не е възможно да има две неща със самостоятелно съществуване, защото при
2 това положение щом споделят самостоятелността на съществуването трябва да
3 се различават по друго. Така съществуването на едното от тях или на двете
4 заедно зависи от разликата, а онова, чието съществуване зависи от друг,
5 съществуването му е възможно. И не е възможно две неща да нямат разлика,
6 защото при това положение ще бъдат едно. А телата и образите са много и вече
7 изяснихме, че самостоятелното съществуване е едно, следователно те нямат
8 самостоятелно съществуване, а са възможни и се нуждаят от предпочитател. И
9 още, самостоятелното съществуващо чрез себе си не се състои от части, защото
10 щеше да е тяхно следствие, освен това тези части няма как да са самостоятелни,
11 тъй като пояснихме, че не съществуват двама самостоятелни. И още, свойството
12 не е самостоятелно, в противен случай нямаше да се нуждае от носителя си,
13 следователно самостоятелното съществуване не е носител на свойства. Нито пък
14 може да създаде свойства в себе си, защото дадено нещо не може да въздейства
15 върху себе си. А когато ние се разпоредим над наш орган или над цялото ни тяло
16 да извърши движение или нещо друго, то извършителят е един, а приемникът –
17 друг. А самостоятелното съществуване е единно във всички отношения и нему е
18 присъща по-добрата от всеки две противоположности. И как е възможно да дари
19 съвършенство онзи, който не го притежава? А Истинският няма
20 противоположен, нито аналогичен, нито има място. Негови са най-висшето
21 величие и най-пълното съвършенство, и най-голямото благородство, и най-
22 силната светлина. Той не е акциденция, та да се нуждае от носител, който да го
23 осъществява, нито пък е субстанция, та да се нуждае от обособител, който да го
24 обособява и така да споделя заедно с останалите субстанции субстанциалната
25 същност. Към него сочат телата чрез разнообразието си, защото ако не бе техния
26 обособител нямаше да се различават фигурите им, нито размерите им, нито
27 формите им, нито акциденциите им, нито движенията им, нито пък опорите на
28 този свят, нито неговият порядък. И ако самата телесност отреждаше своите
29 образи, те нямаше да се различават заради нея.

30

Средата на облика – втори раздел

31 Телата споделят телесността, но се различават по осветеността си и липсата на
32 осветеност. Светлината е акциденция за телата, а осветеността на телата е
33 причина за тяхната проявеност. И след като акциденциалната светлина
34 съществува за друг (за телата), а не съществува за себе си, тя не е явна за себе си. И
35 ако тя съществуваше за себе си, щеше да е светлина за себе си. А разумните ни
36 души са явни за себе си, и те са светлини съществуващи за себе си, но след като
37 изяснихме, че са възниквали, и те трябва да имат предпочитател (причина). И не
38 може да са получили съществуване от телата, защото нищо не дава съществуване
39 на нещо по-висше от него, следователно техният предпочитател също е чиста (самостоятелна)
40 светлина. И ако тази чиста светлина е самостоятелното съществуване, тя е това, което търсим. —

1 لَا يَصِحُّ أَنْ يَكُونَ شَيْئَانِ هُمَا وَاجِبَا الوجودِ لِأَنَّهُمَا حِينْتَدِإِنْ اشْتَرَكَ فِي وُجُوبِ الوجودِ
 2 فَلَا بُدَّ مِنْ فَارِقٍ، فَيَتَوَقَّفُ وُجُودُ أَحَدِهِمَا أَوْ كِلَيْهِمَا عَلَى الْفَارِقِ، وَمَا يَتَوَقَّفُ عَلَى الشَّيْءِ فَهُوَ مُمَكِّنُ
 3 الوجودِ. وَلَا يُمَكِّنُ أَنْ يَكُونَ شَيْئَانِ لَا فَارِقَ بَيْنَهُمَا فَإِنَّهُمَا يَكُونَانِ شَيْئًا وَاحِدًا. وَالْأَجْسَامُ
 4 وَالهِئَاتُ كَثِيرَةٌ وَقَدِيمَاتٌ وَأَنْ وَاجِبِ الوجودِ وَاحِدٌ، فَلَيْسَتْ هِيَ وَاجِبِ الوجودِ، فَهِيَ مُمَكِّنَةٌ وَتَحْتَاجُ
 5 إِلَى مُرَجِّحٍ. وَوَاجِبُ الوجودِ لِذَاتِهِ لَا يَتَرَكَّبُ مِنَ الْأَجْزَاءِ فَيَكُونُ مَعْلُولًا لَهَا، ثُمَّ إِنَّهُ لَا تَكُونُ تِلْكَ
 6 الْأَجْزَاءُ وَاجِبَةً لِمَا يَبْتَغَى أَنْ لَا وَاجِبِينَ فِي الوجودِ. وَالصِّفَةُ لَا تَحِبُّ بِذَاتِهَا وَإِلَّا مَا احتَاجَتْ إِلَى مَحَلِّهَا،
 7 فَوَاجِبُ الوجودِ لَيْسَ مَحَلًّا لِصِفَاتِهِ. وَلَا يَجُوزُ أَنْ يُوجِدَ هُوَ فِي ذَاتِهِ صِفَاتٍ لَهَا، فَإِنَّ الشَّيْءَ الْوَاحِدَ لَا
 8 يَتَأَثَّرُ عَنْ ذَاتِهِ. وَمَنْحُنْ إِذَا تَصَرَّفْنَا فِي عَضْوِلِنَا أَوْ فِي جُمَّلَةِ بَدَنِنَا بِالتَّحْرِيكِ وَغَيْرِهِ يَكُونُ الْفَاعِلُ شَيْئًا
 9 وَالْقَائِلُ شَيْئًا آخَرَ. فَوَاجِبُ الوجودِ وَاحِدٌ مِنْ جَمِيعِ الوجودِ، لَهُ مِنْ كُلِّ مُتَقَابِلِينَ أَشْرَفُهُمَا. وَكَيْفَ
 10 يُعْطَى الْكَمَالَ مَنْ هُوَ قَاصِرٌ عَنْهُ؟ وَالْحَقُّ لَا ضِدَّ لَهُ، وَلَا نِدْلَهُ، وَلَا يَنْتَسِبُ إِلَى آيْنٍ، وَلَهُ الْجَلَالُ الْأَعْلَى
 11 وَالْكَمَالَ الْأَتَمُّ وَالشَّرْفُ الْأَعْظَمُ وَالتُّورُ الْأَشَدُّ، لَيْسَ بَعْرِضٍ فِيحْتَاجُ إِلَى حَامِلٍ يَقُومُ وَوُجُودُهُ، وَلَا
 12 بِجَوْهَرٍ فَيَفْتَقِرُ إِلَى مُخَصَّصٍ يُحْصِصُهُ، فَيَشَارِكُ الْجَوَاهِرَ فِي حَقِيقَةِ الْجَوْهَرِيَّةِ. دَلَّتْ عَلَيْهِ الْأَجْسَامُ
 13 بِاخْتِلَافِ هَيْئَاتِهَا، فَلَوْ لَا مُخَصَّصُهَا لَمَا اخْتَلَفَتْ أَشْكَالُهَا وَمَقَادِيرُهَا وَصُورُهَا وَأَعْرَاضُهَا
 14 وَحَرَكَاتُهَا وَمَرَاتِبُ أَرْكَانِ الْعَالَمِ وَنِظَامِهَا، وَلَوْ ائْتَضَتِ الْجِسْمِيَّةُ هَيْئَاتِهَا لَمَا اخْتَلَفَتْ فِيهَا.

وَاسِطَةُ الْهَيْئَاتِ لِلْفَصْلِ الثَّانِي

16 الْأَجْسَامُ تَشَارَكَتْ فِي الْجِسْمِيَّةِ وَتَقَاوَتَتْ فِي الْإِسْتِنَارَةِ وَعَدَمِ الْإِسْتِنَارَةِ، فَالتُّورُ عَارِضٌ
 17 لِلْأَجْسَامِ وَنُورِيَّةٌ الْأَجْسَامُ ظُهُورُهَا. وَلَمَّا كَانَ التُّورُ الْعَارِضُ قِيَامُهُ بِغَيْرِهِ وَلَيْسَ وَجُودُهُ لِنَفْسِهِ
 18 فَلَيْسَ ظَاهِرًا لِذَاتِهِ، فَلَوْ قَامَ بِنَفْسِهِ لَكَانَ نُورًا لِنَفْسِهِ. وَنُفُوسُنَا النَّاطِقَةُ ظَاهِرَةٌ لِذَاتِهَا، فَهِيَ أَنْوَارٌ قَائِمَةٌ
 19 بِنَفْسِهَا، وَقَدِيمَاتٌ أَنْهَا حَادِثَةٌ وَلَا بُدَّ لَهَا مِنْ مُرَجِّحٍ، وَلَا تُوْجِدُهَا الْأَجْسَامُ إِذْ لَا يُوجِدُ الشَّيْءَ مَا هُوَ
 20 أَشْرَفَ مِنْهُ، فَمُرَحِّحُهَا أَيْضًا نُورٌ مُجَرَّدٌ. فَإِنْ كَانَ ذَلِكَ التُّورُ الْمُجَرَّدُ وَاجِبِ الوجودِ فَهُوَ الْمُرَادُ،

1 А ако не е, то поредицата (от чисти светлини) завършва със самостоятелното
2 съществуване, вечноживото и осъществяващо (всяко нещо). И така душата
3 съществуваща за себе си сочи към Вечноживия и Осъществителя (на всичко). А
4 Осъществителят е явен за себе си чрез себе си и той е Светлината на светлините,
5 пречистен от телесността и обвързаностите ѝ, но той се прикрива зад силната си
6 проявеност.

7

Трети раздел

8 Единният във всички отношения, в чиято същност няма множество различни
9 подбуди или желания, които да предизвикат множественост, която се нуждае от
10 причина така, както телата се нуждаят от нея, е необходимо действието му без
11 посредник също да бъде единно, защото отреждането на едното от две неща е
12 различно от отреждането на другото, та по този начин от отреждането на две
13 различни неща без посредник да следва множественост.

14 И така първото нещо, което получава самостоятелността си чрез Първия, е
15 единно нещо, в което няма множественост. И то не е тяло та да има различни
16 образи, като фигурата, нито пък е образ, та да се нуждае от носител, нито е душа,
17 та да се нуждае от тяло, а е светлина съществуваща за себе си, която възприема
18 себе си и своя творец, и тя е първата сътворена светлина, от която по-висша не е
19 възможна, и тя е пределът на възможните неща. Тази субстанция е възможна чрез
20 себе си, но е самостоятелна чрез Първия. И така отношението ѝ към Първия и
21 съзерцанието ѝ на неговото величие отрежда друга свещена субстанция, а
22 наблюдението ѝ на собствената ѝ възможност и собствената ѝ недостатъчност,
23 съпоставена с величието на Първия, отрежда небесно тяло. По същия начин
24 наблюдението (размишлението) на втората свещена субстанция на онова над нея
25 отрежда чиста субстанция, а наблюдението ѝ на собствената ѝ недостатъчност –
26 небесно тяло. И така докато се намножат чистите разумни свещени субстанции и
27 простите (едносъставни) тела на небесните сфери и на елементите.

28 И макар разумните свещени субстанции да са активни, (в същото време) те са
29 посредници на щедростта на Първия и той е истински активният чрез тях. И
30 както по-силната светлина не позволява на по-слабата да свети независимо, така
31 и самостоятелната покоряваща сила не позволява на посредниците да бъдат
32 независими, заради изобилното си пораждање и пълнотата на силата си. И как не,
33 при положение, че той е безкрайно много над самата безкрайност и всяко дело в
34 нея е негово дело.

35

Краят на облика – четвърти раздел

1 وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فَيَنْتَهِي إِلَى وَاجِبِ الوجودِ بِذَاتِهِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ. وَالتَّفَسُّ قَائِمٌ دَلَّتْ عَلَى الْحَيِّ الْقَيُّومِ،
2 وَالْقَيُّومُ هُوَ ظَاهِرٌ بِذَاتِهِ لِدَانِيَّةِ وَهُوَ نُورُ الْأَنْوَارِ الْمُجَرَّدُ عَنِ الْأَجْسَامِ وَعَلَا تَقِيهَا، وَهُوَ مُتَّجِبٌ لِشِدَّةِ
3 ظُهُورِهِ.

الفصل الثالث

4
5 الْوَاحِدُ مِنْ جَمِيعِ الْوُجُوهِ الَّذِي لَا يَتَكَثَّرُ فِي ذَاتِهِ اخْتِلَافُ دَوَاعٍ وَإِرَادَاتٌ مُوجِبَةٌ لِكَثْرَةِ
6 مُحَوِّجَةٍ إِلَى السَّبَبِ كَمَا أَحْوَجَتِ الْأَجْسَامَ إِلَيْهِ (أَيُّ إِلَى السَّبَبِ) يَجِبُ أَنْ يَكُونَ فَعْلُهُ (أَيُّ فَعَلَ)
7 الْوَاحِدِ بِلَا وَسِطَةٍ وَاحِدًا، فَإِنْ افْتِضَاءَ أَحَدِ الشَّيْئَيْنِ غَيْرَ افْتِضَاءِ الْآخَرِ، فَيَلْزَمُ فِي مُقْتَضَى الشَّيْئَيْنِ
8 بِلَا وَسِطَةٍ التَّكْثُرُ

9 فَأَوْلُ مَا يَجِبُ بِالْأَوَّلِ وَاحِدٌ لَا كَثْرَةٌ فِيهِ. وَلَيْسَ بِجِسْمٍ فَتَخْتَلِفُ فِيهِ هَيْئَاتٌ مُخْتَلِفَةٌ كَالشَّكْلِ،
10 وَلَا هَيْئَةٌ فَيَحْتَاجُ إِلَى مَحَلٍّ، وَلَا نَفْسٍ فَيَحْتَاجُ إِلَى بَدَنِ، بَلْ هُوَ نُورٌ قَائِمٌ بِذَاتِهِ، مُدْرِكٌ لِنَفْسِهِ وَلِنَارِيهِ،
11 وَهُوَ النُّورُ الْإِبْدَاعِيُّ الْأَوَّلُ، لَا يُمْكِنُ أَشْرَفُ مِنْهُ، وَهُوَ مُنْتَهَى الْمُمْكِنَاتِ. وَهَذَا الْجَوْهَرُ مُمَكِّنٌ فِي
12 نَفْسِهِ، وَاجِبٌ بِالْأَوَّلِ. فَيَقْتَضِي نَسْبَتَهُ إِلَى الْأَوَّلِ وَمُشَاهَدَةَ جَلَالِهِ جَوْهَرًا قُدْسِيًّا آخَرَ، وَيَنْظُرُهُ إِلَى
13 إِمْكَانِهِ وَنَقْصِ ذَاتِهِ بِالنَّسْبَةِ إِلَى كِبَرِيَاءِ الْأَوَّلِ جِزْمًا سَمَويًّا. وَهَكَذَا الْجَوْهَرُ الْقُدْسِيُّ الثَّانِي يَقْتَضِي
14 بِالنَّظَرِ إِلَى مَا فَوْقَهُ جَوْهَرًا مُجَرَّدًا وَبِالنَّظَرِ إِلَى نَقْصِهِ جِزْمًا سَمَويًّا، إِلَى أَنْ كَثُرَتْ جَوَاهِرُ مُجَرَّدَةٌ مُقَدَّسَةٌ
15 عَقْلِيَّةٌ، وَأَجْسَامٌ سَيْطَةٌ فَلِكَيْتُهُ وَعُنْصُرِيَّةٌ.

16 وَالْجَوَاهِرُ الْعَقْلِيَّةُ الْمُقَدَّسَةُ وَإِنْ كَانَتْ فَعَالَةً إِلَّا أَنَّهَا وَسَائِطُ جُودِ الْأَوَّلِ وَهُوَ الْفَاعِلُ بِهَا.
17 وَكَمَا أَنَّ الثُّورَ الْأَقْوَى لَا يُمْكِنُ الثُّورَ الْأَضْعَفَ مِنَ الْإِسْتِقْلَالِ بِالْإِنَارَةِ فَالْقُوَّةُ الْقَاهِرَةُ الْوَاجِبَةُ لَا
18 تُمْكِنُ الْوَسَائِطُ مِنَ الْإِسْتِقْلَالِ لَوْفُورِ فَيْضِهِ وَكَمَالِ قُوَّتِهِ. كَيْفَ لَا وَهُوَ وَرَاءَ مَا لَا يَتَنَاهَى بِمَا لَا
19 يَتَنَاهَى، فَكُلُّ شَأْنٍ فِيهِ شَأْنُهُ.

خاتمة الهيكل للفصل الرابع

1 Знай, че световите са три:

2 1) Свят, който мъдреците (философи) наричат свят на разума. А разумът според
3 тяхната терминология е субстанция, която не може да се посочи чрез сетивата и
4 която не се разпорежда над (не се занимава с) телата.

5 2) Свят на душата. И разумната душа, макар и да не е телесна и да няма посока,
6 но тя се разпорежда в света на телата. И разумните души се делят на такива,
7 които се разпореждат в небесния свят и такива, каквито човешкият вид
8 притежава.

9 3) И телесен свят, който се дели на ефирен и на елементарен.

10 И от множеството на покоряващите светлини е бащата ни и господаря на
11 талисманът на нашия вид, и пораждащият душите ни, и изпълващият ги с
12 познавателни и деятелни съвършенства, свещеният дух, който мъдреците
13 наричат активния разум. И всички те (разумите) са чисти божествени светлини. А
14 първият разум е първото нещо, с което възниква съществуването (на сътворените неща)
15 и първото нещо, над което озарява светлината на Първия. И разумите се множат
16 според множеството на озаренията... И посредниците, макар и да са най-близо
17 до нас от страна на причинност и посредничество, то по-далечният от тях е по-
18 близък от страна на сила на изявата. И най-близо от всички е Светлината на
19 светлините. Не виждаш ли, че ако черно и бяло се намират върху една и съща
20 повърхност, то бялото изглежда по-близо до нас, заради по-голямото му
21 съответствие с явността. Така и Първият е най-висшият по извисяване и най-
22 близкият по приближаване. Всевишен е онзи, който е най-далечният от страна на
23 високото си положение и който е най-близкият от страна на всепроникващата си
24 светлина, чиято сила не свършва!

25

Петти раздел

26 И след като Първият е този, който дава безусловност на (съществуването на) другите и
27 този, който предпочита (съществуването или несъществуването) другите, то и самото
28 предпочитане продължава вечно и всичките възможни неща не зависят от друг,
29 освен него. Но преди всичките възможни неща е нямало друг, нито време, нито
30 условие, от които те да зависят, както (зависят) действията ни (от различни условия),
31 когато, например, ги отложим за четвъртък или до идването на Зайд, или до
32 получаването на средство, защото преди всичките възможни неща е нямало нищо
33 от това. Нито пък Първият и Всевишен се променя, та да пожелае онова, което
34 не е желал или да предопредели онова, което не е предопределял. И след като
35 знаеш, че лъчите са от Слънцето, а не Слънцето – от лъчите, та дори и да
36 продължават вечно заради вечността му, не се учудвай,-----

1

عالمٌ سُمِّيَ الحكماءُ عالمَ العقلِ، والعقلُ على اصطلاحِهِمَ جوهرٌ لا يقصدُ إليه
بإشارةِ الحسيَّةِ ولا يتصرَّفُ في الأجسامِ أيضًا.

3

وعالمُ النَّفسِ، والنَّفْسُ الناطقةُ وإن لم تكن جزءاً من ذاتِ جهةٍ إلا أنَّها تتصرَّفُ في عالمِ
الأجسامِ. والنَّفوسُ الناطقةُ تنقسمُ إلى ما يتصرَّفُ في السماويَّاتِ وإلى ما لنوعِ الإنسانِ.

5

وعالمُ الجِسْمِ، وهو منقسمٌ إلى اثنيِّ وعِصْرِيٍّ.

6

ومن جملةِ الأنوارِ القاهرةِ أبونا وربُّ طلسمِ نوحنا ومفيضُ نفوسنا ومكملها بالكمالاتِ
العلميَّةِ والعمليةِ روحُ القدسِ المسمَّى عندَ الحكماءِ بالعقلِ الفعَّالِ. وكلُّهُمُ أنوارٌ مجرَّدةٌ إلهيَّةٌ.
والعقلُ الأوَّلُ أوَّلُ ما ينتشئُ به الوجودُ وأوَّلُ من أشرقَ عليه نورُ الأوَّلِ. وتكثرتِ العُقُولُ بكثرةِ
الإشراقَاتِ وتضاعفها بالنزولِ. والوسائطُ وإن كانت أقربَ إلينا من حيثِ العليَّةِ والتَّوسُّطِ إلا أنَّ
أبعدها أقربها من جهةِ شدَّةِ الظُّهورِ، وأقربُ الجميعِ نورُ الأنوارِ. ألم تر أنَّ سواداً وبياضاً إن كانا في
سطحٍ واحدٍ يتراءى البياضُ أقربَ إلينا لأنه يُناسِبُ الظُّهورَ؟ فالأوَّلُ في العلوِّ الأعلى والدُّنُو الأدنى،
فُسبحانَ مَنْ هو على البعدِ الأبعدِ من جهةِ علوِّ رُبوبيَّتِهِ والقربِ الأقربِ من جهةِ نورهِ النَّافذِ الغيْرِ
المُتناهى شدَّةً.

14

الفصل الخامس

15

وإذا كان الأوَّلُ الموجِبُ لما سواه والمرجِّحُ له دائِمُ الوجودِ فيدومُ التَّرجيحُ، ولا تتوقَّفُ
جميعُ المُمكناتِ على غيره. وليسَ قَبْلَ جميعِ المُمكناتِ غيره ولا وقتٌ ولا شرطٌ ليتوقَّفَ عليه كما
في أفعالنا إذا أخرناها إلى يومِ الخَميسِ مثلاً أو إلى مَجِيءِ زَيْدٍ أو تيسيرِ آلِهِ، إذ قَبْلَ جميعِ المُمكناتِ
ليسَ شيءٌ من ذلك. وليسَ الأوَّلُ تعالى بمتغيِّرٍ ليريدَ ما لم يرِدْ ويُقدِّرْ بعدَ أن لم يُقدِّرْ. ولَمَّا علمتَ أنَّ
الشُّعاعَ مِنَ الشَّمسِ وليستِ الشَّمسُ مِنَ الشُّعاعِ وإن دام يدوامها.....

20

1 че Истинският осъществява вечно справедливостта. И какво вреди на Слънцето
2 вечността на лъчите му и престоя на прашинките в светлината му?

3

Пети облик

4 Знай, че всяко нещо, възникнало във времето, изисква друго нещо, също
5 възникнало във времето и така въпросът се връща към възникналата причина.
6 Следователно трябва да има безкрайна редица от възникнали причини, която
7 няма начало, защото ако имаше начало, възникнало във времето, въпросът щеше
8 да се върне към него. А нещото, което по необходимост само се обновява е
9 движението. И онова, което е годно да не прекъсва и да не приключва е
10 (вечно)продължаващото кръгово движение на небесните сфери, което е годно да
11 бъде причина на възникналите неща. И именно то е причината за възникналите
12 неща в нашия свят. И след като Първият извършител не се променя, то той не е
13 причина за възникналите движения и ако не бяха движенията на сферите нищо
14 възникнало нямаше да е годно за възникване (във времето). И движенията на
15 небесните сфери не са естествени, защото сферата напуска всяка точка, която
16 цели, а онзи, чието движение е естествено достигне ли целта си – спира, защото
17 той не напуска естествената си цел по естествени причини. Нито пък може
18 (движенията на сферите) да бъдат принудителни (защото няма кой да ги принуди). И не остава
19 друго, освен движенията им да са волеви.

20

Първи раздел

21 Пораждащият движението на ефирните тела на небесните сфери е самата сфера,
22 като задвижването ѝ на тялото на сферата е избирателно задвижване, а
23 движението на тялото на сферата в резултат от задвижването ѝ е принудително
24 движение. И така ако вземем тялото на сферата като нещо отделно и душата на
25 сферата като нещо отделно, то движението му (на тялото) по причина задвижването
26 на душата е принудително, но ако вземем двете като едно цяло, то движението ѝ
27 (на сферата) е волево движение, а тя е жива и възприемаща.

28 И телата на небесните сфери нямат нужда от храна, растеж и размножаване,
29 следователно те нямат страст, нито има кой да им съперничи и противодейства,
30 следователно те нямат гняв. Нито пък движенията им са по причина на
31 нисшестоящото, защото то няма стойност при тях. След това, когато ние се
32 избавим от ангажиментите на тялото и се замислим над величието на Истинския
33 и... поражданата от него светлина, намираме в душите си ярки проблясъци и
34 сияещи озарения и съзерцаваме светлини и прекосяваме (цели) етапи. А какво
35 смяташ за същества с благороден образ, вечна форма и постоянни тела, които са
36 в безопасност от разруха, заради отдалечеността им от света на
37 противоположностите?-----

1 فَلَا تَتَعَجَّبْ مِنْ كَوْنِ الْحَقِّ قَائِمًا بِالْقِسْطِ. وَمَاذَا يَضُرُّ الشَّمْسَ دَوَامُ سُعَاعِهَا أَوْ بَقَاءُ ذَرَاتٍ فِي نُورِهَا؟

2 الهَيْكَلُ الْخَامِسُ

3 أَعْلَمْ أَنَّ كُلَّ حَادِثٍ زَمَانِيٍّ يَسْتَدْعِي سَبَبًا حَادِثًا زَمَانِيًّا، وَيَعُودُ الْكَلَامُ إِلَى السَّبَبِ الْحَادِثِ،
4 فَيَنْبَغِي أَنْ يَتَسَلَّسَلَ إِلَى غَيْرِ النَّهَائِيَةِ أَسْبَابُ حَادِثَةٍ بِحَيْثُ لَا يَكُونُ لَهَا مَبْدَأٌ، فَإِنَّ الْمَبْدَأَ الْحَادِثَ عَائِدُ
5 إِلَيْهِ الْكَلَامُ. وَالْأَمْرُ الْوَاجِبُ التَّجَدُّدُ لِذَاتِهِ هُوَ الْحَرَكَةُ، وَالَّذِي يَصِحُّ أَنْ لَا يَنْقَطِعَ وَلَا تَنْتَصِرَ مَهْوَ مَا
6 لِلْأَفْلَاكِ مِنَ الْحَرَكَاتِ الدَّوْرِيَّةِ الْمُسْتَمِرَّةِ الَّتِي تَصْلُحُ أَنْ تَكُونَ سَبَبًا لِلْحَوَادِثِ، وَهِيَ سَبَبُ الْحَوَادِثِ
7 الَّتِي فِي عَالَمِنَا. وَإِذَا لَمْ يَتَغَيَّرِ الْفَاعِلُ الْأَوَّلُ فَلَا يَكُونُ سَبَبًا لِلْحَادِثَاتِ، فَلَوْلَا حَرَكَاتُ الْأَفْلَاكِ
8 مَا يَصِحُّ حُدُوثُ حَادِثٍ. وَحَرَكَاتُ الْأَفْلَاكِ لَيْسَتْ طَبِيعِيَّةً فَإِنَّ الْفَلَكَ يُفَارِقُ كُلَّ نَقْطَةٍ قَصْدَهَا،
9 وَالْمُتَحَرِّكُ طَبْعًا إِذَا وَصَلَ إِلَى حَيْثُ قَصَدَ وَقَفَ إِذْ لَا يَهْرُبُ بِالطَّبَعِ عَنِ مَطْلُوبِهِ بِالطَّبَعِ، وَلَا يُمْكِنُ أَنْ
10 تَكُونَ قَسْرِيَّةً، فَلَيْسَ إِلَّا أَنْ حَرَكَتَهُ إِرَادِيَّةً.

11 الْفَصْلُ الْأَوَّلُ

12 مُفِيضُ حَرَكَةِ الْجِسْمِ الْأَثِيرِيِّ الْفَلَكَيِّ الْفَلَكَ نَفْسُهُ، فَتَحْرِيكُهَا لِجِرْمِ الْفَلَكَ تَحْرِيكُ
13 اخْتِيَارِيٍّ، وَتَحْرِيكُ جِرْمِ الْفَلَكَ بِتَحْرِيكِهَا تَحْرِيكٌ قَسْرِيٌّ. فَإِنْ أَخَذْنَا جِرْمَ الْفَلَكَ شَيْئًا عَلَى حِدَةٍ وَنَفْسَهُ
14 شَيْئًا عَلَى حِدَةٍ فَتَكُونُ حَرَكَتُهُ بِسَبَبِ تَحْرِيكِ النَّفْسِ قَسْرِيَّةً بِالنَّسْبَةِ إِلَى النَّفْسِ، وَإِنْ أَخَذْنَا هُمَا مَعًا
15 شَيْئًا وَاحِدًا فَحَرَكَتُهُ حَرَكَةٌ إِرَادِيَّةٌ، فَهُوَ حَىٌّ مُدْرِكٌ.

16 وَأَجْرَامُ الْأَفْلَاكِ لَا حَاجَةَ لَهَا إِلَى تَعَدُّوٍّ وَتَوْلِيدٍ، فَلَا شَهْوَةَ لَهَا وَلَا مُزَاجِمَةَ وَلَا مَقَاوِمَ لَهَا فِي
17 الوجودِ، فَلَا غَضَبَ لَهَا. وَلَيْسَتْ حَرَكَتُهَا لِأَجْلِ السَّافِلِ إِذْ لَا قَدْرَ لَهُ عِنْدَهَا. ثُمَّ لَمَّا إِذَا تَطَهَّرْنَا مِنْ
18 شَوَاغِلِ الْبَدَنِ، وَتَأَمَّلْنَا كِبْرِيَاءَ الْحَقِّ وَالْحُرَّةَ الْبَاسِطَةَ وَالنُّورَ الْفَائِضَ مِنْ لَدُنْهُ، وَجَدْنَا فِي أَنْفُسِنَا بُرُوقًا
19 ذَاتَ بَرِيقٍ وَشُرُوقًا ذَاتَ تَشْرِيقٍ، وَشَاهَدْنَا أَنْوَارًا، وَقَضِينَا أَوْطَارًا. فَمَا ظَنُّكَ بِأَشْخَاصِ كَرِيمَةِ الْهَيْئَةِ
20 دَائِمَةِ الصُّورَةِ نَائِبَةِ الْأَجْرَامِ أَمِنَةٍ مِنَ الْفَسَادِ لِبُعْدِهَا عَنِ عَالِمِ التَّضَادِّ؟

1 Те нямат ангажимент, който да отвлече вниманието им, нито пък прекъсват за
2 тях озаренията на висшите божии светлини и поддръжката на божествените
3 благодеяния. И ако целта им не беше неизчерпаема, то и движенията им щяха да
4 се изчерпат. И всяка от небесните сфери има свой любим от висшите светове,
5 който е различен от любимия на другите. И той е покоряваща светлина, и той е
6 причината ѝ, и той я поддържа чрез светлината си, и той е посредникът между
7 нея и Всевишния първи. Чрез него тя съзрява величието му и получава
8 изобилията и светлините му. И така с всяко озарение започва движение, а с всяко
9 движение се подготвя за ново озарение. И чрез постоянното възобновяване на
10 озаренията се възобновяват движенията и чрез постоянното възобновяване на
11 движенията се възобновяват озаренията. И заради цикличната непрерывност на
12 този кръг се случват всички неща с начало във времето в нисшестоящия свят. И
13 ако не бяха техните озарения и движения нямаше да се случи от божията
14 щедрост, освен ограничен размер и щеше да се прекъсне пораждането му,
15 защото в същността на Всевишния първи няма промяна, та (в резултат) да се наложи
16 промяна. И така поради щедростта на Истинския продължават да възникват
17 възникналите неща заради вечния екстаз на божествените влюбени, чиито
18 движения носят полза на нисшестоящите. И не, че движенията на небесните
19 сфери създават нещата, но те подготвят възприемчивостта им, а Първият и
20 Истински дава на всяко нещо според възприемчивостта му.

21 И след като извършителят не се променя, то нещото, което е негово следствие не
22 се възобновява, освен чрез възобновяване на възприемчивостта му. И е
23 възможно ефектите от едно и също нещо да се възобновяват и да се различават,
24 заради възобновяване и различни състояния у приемника, а не заради различни
25 състояния у самото него. И нека човек си вземе поука като си представи лице,
26 което не се движи и не се променя, но срещу него се придвижват – примерно –
27 различни огледала – и по-големи и по-малки и по-чисти и по-изцапани, и така в
28 тях възникват негови отражения, които (също) се различават по големина и яснота
29 на цветовете, но не заради разлика или промяна в лицето, което се отразява, а
30 заради (огледалата) приемници. По такъв начин Истинският, огромно е величието
31 му, е свързал постоянното с постоянно и възникналото с възникнало. И Той
32 Всевишния е и началото и края в това свързване, за да продължава доброто и да е
33 постоянно пораждането му и за да не свършва милостта му, защото щедростта му
34 не е неплодна, нито недостатъчна, нито отрязана от двете страни.

35 А щедростта значи принасяне на ползата, която трябва (да бъде принесена), без
36 (получаване на) компенсация. Защото който действа срещу компенсация, която да
37 получи е беден (нуждаещ се). А богат (самодостатъчен) е онзи, който не се нуждае в
38 същността и съвършенството си от друг. И абсолютно богат е онзи, който
39 съществува чрез себе си и той е светлината на светлините и той няма цел (която да
40 преследва) в сътвореното си, а същността му сама поражда милостта.-----

1 فِيهَا لَا شَاغِلَ لَهَا فَلَا يَنْقَطِعُ عَنْهَا سُورُوقُ أَنْوَارِ اللَّهِ الْمُتَعَالِيَةِ وَأَمَدَاذُ اللَّطَائِفِ الْإِلَهِيَّةِ. وَلَوْلَا أَنَّ
 2 مَطْلُوبَهَا غَيْرُ مُنْصَرِفٍ لَانْصَرَمَتْ حَرَكَاتُهَا. فَلِكُلِّ مِنَ الْأَفْلَاكِ مَعْشُوقٌ مِنَ الْعَالَمِ الْأَعْلَى يُعَايِرُ
 3 مَعْشُوقَ الْآخَرِ، وَهُوَ نُورٌ قَاهِرٌ، وَهُوَ سَبَبُهُ وَمِمْدُهُ بِنُورِهِ وَوَاسِطَةٌ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْأَوَّلِ تَعَالَى، مِنْ لَدُنْهُ
 4 يُشَاهِدُ جَلَالَهُ وَيَنَالُ بَرَكَاتِهِ وَأَنْوَارَهُ. فَيَنْبَعِثُ مِنْ كُلِّ إِشْرَاقٍ حَرَكَةٌ، وَيَسْتَعِدُّ بِكُلِّ حَرَكَةٍ لِإِشْرَاقٍ
 5 آخَرَ، فَذَامَ تَجَدُّدُ الْإِشْرَاقَاتِ بِتَجَدُّدِ الْحَرَكَاتِ، وَذَامَ تَجَدُّدُ الْحَرَكَاتِ بِتَجَدُّدِ الْإِشْرَاقَاتِ، وَذَامَ
 6 يَتَسَلَّسِلُهَا الدَّوْرِيُّ حُدُوثُ الْحَادِثَاتِ فِي الْعَالَمِ السُّفْلِيِّ. وَلَوْلَا إِشْرَاقَاتُهَا وَحَرَكَاتُهَا لَمْ يَحْصُلْ مِنْ
 7 جُودِ اللَّهِ إِلَّا قَدْرٌ مُتَنَاهٍ، وَانْقَطَعَ فَيْضُهُ إِذْ لَا تَعْرِيفَ فِي ذَاتِ الْأَوَّلِ تَعَالَى لِيُوجِبَ التَّغْيِيرَ. فَاسْتَمَرَّ بِجُودِ
 8 الْحَقِّ حُدُوثُ الْحَادِثَاتِ بِوُجُودِ دَائِمِ الْعُشَاقِ الْإِلَهِيِّينَ، يُلْزِمُ حَرَكَاتُهَا نَفْعَ السَّافِلِينَ. وَلَيْسَ أَنَّ حَرَكَاتِ
 9 الْأَفْلَاكِ تُوجِدُ الْأَشْيَاءَ وَلَكِنَّهَا تُحْصِلُ الْإِسْتِعْدَادَاتِ وَيُعْطِي الْحَقُّ الْأَوَّلُ لِكُلِّ شَيْءٍ مَا يَلِيْقُ
 10 بِاسْتِعْدَادِهِ.

11 وَإِذَا لَمْ يَتَغَيَّرِ الْفَاعِلُ لَمْ يَتَجَدَّدِ الشَّيْءُ الْمَعْلُومُ لَهُ إِلَّا بِتَجَدُّدِ اسْتِعْدَادِ قَابِلِهِ. وَالشَّيْءُ الْوَاحِدُ
 12 يُجُوزُ أَنْ يَتَجَدَّدَ أَثَرُهُ وَيَخْتَلِفَ بِتَجَدُّدِ أَحْوَالِ الْقَابِلِ وَاخْتِلَافِهَا، لَا لِاخْتِلَافِ حَالِهِ. وَلْيُعْتَبَرِ الْإِنْسَانُ
 13 بِفَرَضِ شَخْصٍ لَا يَتَحَرَّكُ وَلَا يَتَغَيَّرُ وَتَحَرَّكَ إِلَى مُقَابِلِهِ صَرَبًا لِمَثَلِ مَرَايَا مُخْتَلِفَةٍ بِالصَّغَرِ وَالْكَبَرِ
 14 وَالصَّفَاءِ وَالْكُدُورَةِ، فَيَحْدُثُ فِيهَا مِنْهُ صُورٌ مُخْتَلِفَةٌ بِالصَّغَرِ وَالْكَبَرِ وَكَمَالِ ظُهُورِ اللَّوْنِ وَنَقْصَانِهِ،
 15 لَا لِاخْتِلَافِ صَاحِبِ الصُّورَةِ وَتَغْيِيرِهِ بَلْ لِلْقَوَابِلِ. فَرَبَطَ الْحَقُّ جَلَّ كِبَرِيَاؤُهُ الثَّبَاتِ بِالثَّبَاتِ وَالْحُدُوثِ
 16 بِالْحُدُوثِ، وَهُوَ تَعَالَى الْمَبْدَأُ وَالْعَايَةُ فِي ذَلِكَ الرَّبْطِ، لِيَدُومَ الْخَيْرُ وَلِيَثْبُتَ الْفَيْضُ وَلِتَلَا تَتَنَاهَى رَحْمَتُهُ،
 17 فَإِنَّ جُودَهُ لَيْسَ بِأَبْتَرٍ وَلَا بِنَاقِصٍ وَلَا مُنْقَطِعِ الطَّرْفَيْنِ.

18 وَالْجُودُ إِفَادَةٌ مَا يَنْبَغِي لِالْعَوِضِ، فَمَنْ فَعَلَ لِعَوِضٍ يَنَالُهُ فَهُوَ فَقِيرٌ، وَالْعَنِيُّ هُوَ الَّذِي لَا يَحْتَاجُ
 19 فِي ذَاتِهِ وَكَمَالِهِ إِلَى غَيْرِهِ. وَالْعَنِيُّ الْمَطْلُوقُ هُوَ الَّذِي وَجُودُهُ مِنْ ذَاتِهِ وَهُوَ نُورُ الْأَنْوَارِ وَلَا غَرَضَ لَهُ فِي
 20 صُنْعِهِ، بَلْ ذَاتُهُ فَيَاضَةٌ لِلرَّحْمَةِ.....

1 И той е абсолютният владетел, защото абсолютен владетел е онзи, който
2 притежава същността на всяко нещо, а същността му не се притежава от нищо.

3 И съществуването е немислимо да бъде по-пълно отколкото е то в момента,
4 защото същността на Истинския не отрежда по-нисшето, изоставяйки по-
5 висшето възможно нему. Напротив, същността му отрежда най-висшето, после
6 следващото по висота така, както отражението на светлината е по-висше от
7 отражението на отражението. Затова по-пълно от съществуването, което е е
8 невъзможно, а невъзможното не касае способността на способния. А надълго за
9 доброто и злото говори онзи, който си мисли, че по-висшето се занимава с по-
10 нисшето и си въобразява, че Той Всевишният няма друг свят освен тази тъмна
11 кална маса и че освен червеите Той Всевишният няма по-висши творения, без да
12 знае, че ако (съществуването) се случеше по различен начин от това, което е, щяха да
13 последват такива злини и такова пропадане на порядъка, каквито не е способен
14 да си представи в момента. И това е най-добрият възможен порядък, а светът към
15 който бедствията нямат достъп е друг свят, към него е завръщането на чистите от
16 душите ни.

17 И това не значи, че пресветите висши нямат друг ангажимент освен да
18 разобличават прикритото и да лишават сираците от прегръдките на кърмачките,
19 и да причиняват болка на невинните, и да сеят невежество, и да прелъстяват
20 душите, и да потапят в разкош неуките, и да измъчват учените. А единственият им
21 ангажимент е да съзерцават светлините на Бога Всевишния от всяко място за
22 наблюдение. А в резултат движенията им предизвикват неизбежни последствия,
23 които водят до някои вреди (за този свят), но ако те се върнеха към позиция, която
24 да му бъде от полза, това щеше да навреди на (много) други светове. И въпреки
25 това те не се движат заради по-нисшите, а когато върху тях бъдат хвърлени
26 сиянията на осъществяването и светлините на божествеността и бъдат обхванати
27 от обаянието на божествените спирки и властта на свещените лъчения те себе си
28 не могат да видят, камо ли другите. И въпреки това те знаят всяко явно и скрито
29 и нищо не се изплъзва от знанието им и знанието на твореца им.

30 И доказателство за небесните тела и че те не се състоят от (земните) елементи и че
31 са в безопасност от разруха е споменатата вече необходимост на непрестанните
32 им движения. Защото ако те бяха съставни щяха да се разложат и нямаше да
33 продължат движенията им, следователно те изобщо не са елементарни. И след
34 като горещото е леко и по естеството си не се движи освен нагоре, а студеното е
35 тежко и не се движи освен надолу, а влажното лесно приема фигура и я губи и се
36 съединява и се разединява, а сухото трудно приема всички тези неща, а пък
37 небесните сфери поначало не могат да бъдат пронизани, нито пък се движат
38 праволинейно, нито центростремително, нито центробежно,-----

1 وَهُوَ الْمَلِكُ الْمُطْلَقُ لِأَنَّ الْمَلِكَ الْمُطْلَقَ هُوَ الَّذِي لَهُ ذَاتُ كُلِّ شَيْءٍ وَلَيْسَ ذَاتُهُ لِشَيْءٍ .

2 وَالْوُجُودُ لَا يَتَصَوَّرُ أَنْ يَكُونَ أَتَمَّ مِنْ مَا هُوَ عَلَيْهِ الْآنَ، فَإِنَّ ذَاتَ الْحَقِّ لَا تَقْتَضِي الْأَحْسَّ
3 وَتَتْرِكُ الْأَشْرَفَ الْمُمْكِنَ لَهُ، بَلْ يَلْزِمُ ذَاتَهُ الْأَشْرَفَ فَلَا أَشْرَفَ كَمَا أَنَّ عَكْسَ التُّورِ أَشْرَفُ مِنْ عَكْسِ
4 عَكْسِهِ، فَلَا أَتَمَّ مِمَّا عَلَيْهِ الْوُجُودُ مُحَالٌ، وَالْمَحَالُّ لَا يَدْخُلُ تَحْتَ قُدْرَةِ قَادِرٍ. وَإِنَّمَا يَطْوُلُ حَدِيثُ الْخَيْرِ
5 وَالشَّرِّ مَنْ يُظُنُّ أَنَّ لِلْعَالِيِ التَّفَاتَا إِلَى السَّافِلِ، وَيَتَوَهَّمُ أَنْ لَيْسَ لَهُ تَعَالَى وَرَاءَ هَذِهِ الْمَدْرَةِ الْمُظْلِمَةِ عَالَمٌ
6 آخَرُ وَأَنَّ لَيْسَ لَهُ تَعَالَى وَرَاءَ الدِّيْدَانِ خَلَائِقُ أَشْرَفُ، وَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّهُ لَوْ وَقَعَ عَلَى غَيْرِ مَا هُوَ عَلَيْهِ لَلَزِمَ مِنَ
7 الشُّرُورِ وَاخْتِلَالِ النَّظَامِ شَيْءٌ آخَرَ لَا نِسْبَةَ لَهُ إِلَى مَا يَتَوَهَّمُهُ الْآنَ. وَهَذَا أَفْصَى مَا يُمَكِّنُ مِنَ
8 النَّظَامِ، وَالْعَالَمُ الَّذِي لَا تَتَطَرَّقُ إِلَيْهِ الْعَاهَاتُ عَالَمٌ آخَرٌ، إِلَيْهِ رُجِعِي الطَّاهِرَاتِ مِنْ نُفُوسِنَا.

9 وَلَيْسَ أَنَّ الْعَوَالِيِ الْقُدْسِيِّينَ لَا سُغْلَ لَهُمْ غَيْرُهُتِكَ الْأَسْتَارِ وَرَفُضِ الْأَيْتَامِ عَنْ حِضَانَةِ
10 مُرْضِعَاتٍ وَإِبْلَاهِ الْبَرِيءِ وَغَرَسِ الْجَاهِلِيَّةِ وَإِعْوَاءِ نُفُوسٍ وَالتَّرْفِيهِ عَنْ جَاهِلٍ وَتَعْدِيْبِ عَالِمٍ، بَلْ
11 إِنَّمَا سُغْلُهُمْ مُشَاهَدَةُ أَنْوَارِ اللَّهِ تَعَالَى مِنْ كُلِّ مَشْهَدٍ، وَيَلْزِمُ حَرَكَاتُهَا أَوَازَ ضَرُورِيَّاتٍ تُوَدِّي إِلَى
12 ضَرِّ، لَوْ عَادَتْ إِلَى وَضْعٍ يَنْفَعُهُمْ لَتَضَرَّرَتْ بِهَا عَوَالِمُ آخَرُ، عَلَى أَنَّهَا لَا تَتَحَرَّكُ لِلْسَّافِلِينَ، بَلْ لَمَّا
13 يُرْتَمَى إِلَيْهَا مِنَ الْأَضْوَاءِ الْقِيُومِيَّةِ وَالْأَنْوَارِ اللَّأَهْوِيَّةِ وَمَا يَغْلِبُ عَلَيْهَا مِنَ الْهَيْبَةِ فِي الْمَوَاقِفِ
14 الْإِلَهِيَّةِ وَسُلْطَانِ الْأَشْعَةِ الْقُدْسِيَّةِ لَا يُمَكِّنُهَا مِنَ النَّظْرِ إِلَى ذَوَاتِهَا، فَضْلًا عَمَّا دُونَهَا. وَمَعَ ذَلِكَ فَهِيَ
15 عَالِمَةٌ بِكُلِّ جَلِيٍّ وَخَفِيٍّ، لَا يَعْرُبُ عَنْ عِلْمِهَا وَعِلْمِ بَارِئِهَا شَيْءٌ.

16 وَيَدُلُّ عَلَى إِبْهَاتِ الْأَجْرَامِ السَّمَاوِيَّةِ وَكَوْنِهَا غَيْرَ مُرَكَّبَةٍ مِنَ الْعُنْصُرِيَّاتِ وَأَمْنِهَا مِنَ الْقَسَادِ
17 مَا ذَكَرْنَا مِنْ وُجُوبِ دَوَامِ حَرَكَاتِهَا، وَلَوْ كَانَتْ مُرَكَّبَةً لَتَحَلَّلَتْ وَمَا دَامَتْ حَرَكَاتُهَا، فَهِيَ غَيْرُ عُنْصُرِيَّةٍ
18 أَصْلًا. وَلَمَّا كَانَ الْحَارُ خَفِيْفًا، لَا يَتَحَرَّكُ طَبْعًا إِلَّا إِلَى الْفَوْقِ، وَالْبَارِدُ ثَقِيْلًا، لَا يَتَحَرَّكُ إِلَّا إِلَى
19 الْأَسْفَلِ، وَالرَّطِبُ يَقْبَلُ التَّشَكُّلَ وَتَرَكُهُ وَالْإِنْتِصَالَ وَالْإِنْفِصَالَ بِسُهُولَةٍ، وَالْيَابِسُ يَقْبَلُهُمَا
20 بِصُعُوبَةٍ، وَالْأَفْلَاكُ غَيْرُ مُنْحَرِقَةٍ أَصْلًا، وَلَا مُتَحَرِّكَةٌ عَلَى الْإِسْتِقَامَةِ، لَا إِلَى الْمَرْكَزِ وَلَا عَنْهُ،

1 а движенията им около центъра са кръгови, то те не са нито тежки, нито леки,
2 нито горещи, нито студени, нито влажни, нито сухи, а са пета природа. И ако
3 небесните сфери не обхващаха земята, щеше когато слънцето залезе от запад да
4 не изгрява от изток, освен ако не се повтори същият ден. И така всичките небеса
5 са сферични и концентрични, обхващащи едно друго, живи, разумни, влюбени в
6 свещените сияния, послушни на твореца си. И няма мъртвец в ефирния свят.

7 *Краят на облика – втори раздел*

8 Първото отношение в цялото съществуване е отношението между
9 съществуващата за себе си разумна светлинна субстанция и Първият
10 Осъществител. И то е майката на всички отношения и най-висшето от тях. И
11 първата светлина е влюбена в Бога Първия, а Първия я покорява и завладява чрез
12 светлината на осъществяването по такъв начин, че я прави безсилна да го обхване
13 и да проникне в светлинната му същност. Споменатото отношение съдържа две
14 страни: обич снисше и покоряване свисше, като едната страна – покоряването –
15 е по-висша от другата – любовта. И моделът на това отношение протича във
16 всички светове, докато се сдвоят всички видове. И така субстанциите се делят на
17 телесни и отвъдтелесни, като отвъдтелесната е покоряваща я (телесната) и тя е
18 любимата ѝ и нейната причина, като едната от двете страни е по-нисшата. По
19 същия начин субстанциите изцяло напуснали материята, т.е. разумите, се делят
20 на две – вид, който е висш и покоряващ и вид, който е по-нисш по степен и е
21 покорен и следствие (на по-висшия). По същия начин телата се делят на ефирни и
22 елементарни. И още – някои от ефирните тела се делят на Предводителя на
23 щастията и на Предводителя на покоряването, двете светлини, Слънцето и
24 Луната, едната от тях е символ на разума, а другата – символ на душата. И още –
25 на висши и нисши, на десни и леви, и още – на изток и запад, и още – на мъжки и
26 женски от живите същества. Всяка една пълна страна се сдвоява със съответната
27 ѝ непълна, по модела на първото отношение. Това го разбира всеки, който
28 разбира думите на Всевишния: „И от всяко нещо създадохме двойка, за да се
29 опомните.” И след като светлината е най-висшето творение, то най-светлото тяло
30 е най-висшето. А то е Пресветият баща, Господарят Хурашш, Силният,
31 Покорителят на тъмнините, Главатарят на небесата, Извършителят на деня,
32 Съвършеният по сили, Стопанинът на чудесата, Притежателят на великото
33 божествено обаяние, който дава на всички тела сиянието им, а не взема от тях.
34 Той е най-великият божи символ и най-голямата посока. А след него са
35 Стопаните на щастията, Великите пътешественици, особено Най-великата и
36 Най-щастлива господарка,-----

1 بَلْ حَرَكْتُهَا دَوْرِيَّةً عَلَى الْوَسْطِ، فَهِيَ لَا ثَقِيلَةٌ وَلَا خَفِيفَةٌ وَلَا حَارَّةٌ وَلَا بَارِدَةٌ وَلَا رَطْبَةٌ وَلَا يَابِسَةٌ، فَهِيَ
 2 طَبِيعَةٌ خَامِسَةٌ. وَلَوْلَا إِحَاطَةُ السَّمَاءِ بِالْأَرْضِ لَكَاتِ الشَّمْسُ إِذَا غَرَبَتْ لَمْ تَرْجِعْ إِلَى الْمَشْرِقِ إِلَّا
 3 بِأَنْ يَتَشَنَّى النَّهَارُ، فَالسَّمَاوَاتُ كُلُّهَا كَرْبَةٌ مُحِيطَةٌ بَعْضُهَا بِبَعْضٍ حَيْثُ نَاطِقَةٌ عَاشِقَةٌ لِأَضْوَاءِ الْقُدِّيسِ
 4 مُطِيعَةٌ لِمُبْدِعِهَا. وَلَا مَيِّتٌ فِي عَالَمِ الْأَشْيَاءِ.

خَاتِمَةُ الْهَيْكَلِ الْمَفْصَلُ الثَّانِي

5
 6 أَوَّلُ نِسْبَةٍ فِي الْوُجُودِ نِسْبَةُ الْجَوْهَرِ الْقَائِمِ الْعَقْلِ النُّورِ الْمَوْجُودِ إِلَى الْأَوَّلِ الْقَيُّومِ، فَهِيَ أُمَّ
 7 جَمِيعِ النَّسَبِ وَأَشْرَفُهَا. وَالنُّورُ الْأَوَّلُ عَاشِقٌ لِلَّهِ الْأَوَّلِ، وَالْأَوَّلُ قَاهِرٌ لَهُ غَالِبٌ عَلَيْهِ نُورٌ قَيُّومِيَّتِهِ فَهَرَا
 8 يَعْجِزُهُ عَنِ الْإِحَاطَةِ بِهِ وَالْإِكْتِنَاءِ بِنُورِهِ. فَاسْتَمَلَتِ النَّسْبَةُ الْمَذْكُورَةُ عَلَى طَرَفَيْنِ، مَحَبَّةً مِنْ دُونِ وَقَهْرٍ
 9 مِنْ فَوْقٍ، وَالطَّرْفُ الْوَاحِدُ الْقَهْرُ أَشْرَفُ مِنَ الْآخِرِ الْحُبِّ. فَيَسْرِي حَالُ تِلْكَ النَّسْبَةِ فِي جَمِيعِ الْعَوَالِمِ
 10 حَتَّى ازْدَوَجَتْ الْأَقْسَامُ. فَانْقَسَمَتِ الْجَوَاهِرُ إِلَى الْأَجْسَامِ وَغَيْرِ الْأَجْسَامِ، وَغَيْرِ الْجِسْمِ قَاهِرٌ لَهُ
 11 وَهُوَ مَعْشُوقُهُ وَعِلَّةُ لَهُ، وَأَحَدُ الطَّرَفَيْنِ أَحْسَنُ. وَكَذَلِكَ انْقَسَمَ الْجَوْهَرُ الْمَفَارِقُ لِلْمَادَّةِ وَهُوَ الْعَقْلُ إِلَى
 12 قِسْمَيْنِ، قِسْمِ عَالٍ قَاهِرٍ وَقِسْمِ نَازِلٍ فِي الْمَرْتَبَةِ مُنْقَهَرٍ مَعْلُولٍ. وَكَذَلِكَ انْقَسَمَتِ الْأَجْسَامُ إِلَى
 13 الْأَشْرِيَّةِ وَالْعُنْصُرِيَّةِ، بَلِ انْقَسَمَ بَعْضُ الْأَجْسَامِ الْأَشْرِيَّةِ إِلَى قَائِدِ السَّعَادَاتِ وَإِلَى قَائِدِ الْقَهْرِ،
 14 النَّيِّرِينَ، الشَّمْسِ وَالْقَمَرِ اللَّذَيْنِ أَحَدُهُمَا مِثْلُ الْعَقْلِ وَالْآخَرُ مِثْلُ النَّفْسِ، بَلِ الْعُلُويُّ وَالسُّفْلِيُّ
 15 وَالْمُتَيَّامِنُ وَالْمُتَيَّاسِرُ، بَلِ الشَّرْقُ وَالْعَرَبُ، بَلِ الذَّكَرُ وَالْأُنْثَى مِنَ الْحَيَوَانِ. ازْدَوَجَ كُلُّ طَّرْفٍ كَامِلٍ مَعَ
 16 نَاقِصٍ تَأْسِيًّا بِالنَّسْبَةِ الْأُولَى، يَفْهَمُ ذَلِكَ مَنْ يَفْهَمُ قَوْلَهُ تَعَالَى ﴿وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ
 17 تَذَكَّرُونَ﴾. وَلَمَّا كَانَ النُّورُ أَشْرَفَ الْمَوْجُودَاتِ فَأَشْرَفَ الْأَجْسَامُ أَنْوَرُهَا، وَهُوَ الْقُدِّيسُ الْأَبُ الْمَلِكُ
 18 هُوْرَحْشُ الشَّدِيدِ، قَاهِرُ الْعَسَقِ، رَيْسُ السَّمَاءِ، فَاعِلُ النَّهَارِ، كَامِلُ الْقُوَى، صَاحِبُ الْعَجَائِبِ،
 19 عَظِيمُ الْهَيْبَةِ الْإِلَهِيَّةِ، الَّذِي يُعْطِي جَمِيعَ الْأَجْرَامِ ضَوْءَهَا وَلَا يَأْخُذُ مِنْهَا، هُوَ مِثَالُ اللَّهِ الْأَعْظَمِ
 20 وَالْحَيْهَةُ الْكُبْرَى. وَبَعْدَهُ أَصْحَابُ السَّعَادَاتِ، السَّيْرَاتُ الْمُعْظَمُونَ، سَيِّمَاتُ السَّيِّدِ الْأَسْعَدِ الْأَعْظَمِ،

1 Стопанката на доброто и на изобилието, Луната. Величествен е онзи, който я
2 сътворил и Всевишен е онзи, който я оформил. Благословен да е Богът, Най-
3 прекрасният създател!

4

Шести обрлик

5 Знай, че душата не се погубва с погубването на тялото, защото тя няма носител,
6 затова няма и противоположен, а източникът ѝ е вечен и тя е вечна задно с него.
7 И между нея и тялото няма друго освен акцидентална любовна връзка, заради
8 погубването на която няма как да се погуби и самостоятелната субстанция,
9 прикачена към нея. И ти знаеш, че насладата на всяка сила е според степента на
10 нейното съвършенство и нейното възприятие и че по същият начин е болката ѝ.
11 И така насладата и болката на всяко нещо са обособени според особеностите му,
12 на мириса – свързаното с миризмите, на вкуса – свързаното с вкусовете, на
13 осезанието – осезаемото, по същия начин и останалите – всяко от тях според
14 онова, което му съответства. А съвършенството на разумната субстанция са
15 нейното гравирание и нейното възраждане чрез познанията, като запознаване с
16 Истинския, със световите, с устройството, общо познание с нещата, свързани с
17 произхода и завръщането и абстрахиране от телесните сили, а несъвършенството
18 ѝ е в противоположното на това и насладата и болката ѝ са свързани с тези две
19 групи.

20 И желаното и нежеланото могат да се случат без да протекат наслада и болка,
21 като онзи, който е в безсъзнание или силно опиянение, защото той нито изпитва
22 болка при силен удар, нито изпитва наслада от присъствието на любимия. И
23 докато душата е ангажирана с това тяло тя не изпитва болка от душевните
24 пороци, нито пък се наслаждава на душевните достойнства, заради опиянението
25 от природата (на телесното). И когато душата се раздели с тялото, душите на
26 нещастниците се измъчват от невежеството и пороците и лошият тъмен образ, и
27 от любовта към сетивния свят, а „вече е преградено между тях и между онова,
28 което желаят”. Силите (на сетивата) им са отнети, няма око, което да вижда, нито
29 ухо, което да чува. Откъснато от тях е сиянието на сетивния свят и не стига до тях
30 светлината на свещеното. Те са объркани в тъмнините и от тях са откъснати
31 двете светила и над тях са взели власт ужасът и страхът и тревогите и опасенията,
32 защото те съпровождат тъмнината. Затова онзи, комуто темперамента на духа му
33 се измени и в него се получи тъмнина и мътнина, като меланхолиците, над него
34 вземат власт ужасът и тревогите. А какво може да бъде положението на онзи,
35 който е попаднал в тъмнините с изгубена надежда за спасение, и мъките го
36 придружават, и горестите не го напускат? А праведните и превъзходните ще
37 добият в съседството на Бога и близостта му каквото око не е виждало, нито ухо е
38 чувало, нито човешко сърце си е представяло, като съзерцание на светлините на
39 Истинския и потапяне в морето на светлината.-----

صَاحِبُ الْخَيْرِ وَالْبَرَكَاتِ الْقَمَرُ، جَلَّ مَنْ أَبَدَهُ وَتَعَالَى مَنْ صَوَّرَهُ، فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ.

الْهَيْكَلُ السَّادِسُ

اعْلَمْ أَنَّ النَّفْسَ لَا تَبْطُلُ بِبُطْلَانِ الْبَدَنِ لِأَنَّهَا لَيْسَتْ ذَاتَ مَحَلٍّ فَلَا ضِدَّ لَهَا، وَمُبْدِئُهَا دَائِمٌ
فَتَدومُ بِهِ. وَلَيْسَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ الْبَدَنِ إِلَّا عِلَاقَةٌ عَرَضِيَّةٌ شَوْقِيَّةٌ، لَا يَبْطُلُ بِبُطْلَانِهَا الْجَوْهَرُ الْمُتَعَلِّقُ
الْمُبَايِنُ. وَتَعْلَمُ أَنَّ لَذَّةَ كُلِّ قُوَّةٍ إِنَّمَا تَكُونُ بِحَسَبِ كَمَالِهَا وَإِدْرَاكِهَا وَكَذَا أَلْمَهَا، وَلَذَّةُ كُلِّ شَيْءٍ وَالْمَةُ
بِحَسَبِ مَا يَخْصُهُ، فَلِلشَّمِّ مَا يَتَعَلَّقُ بِالْمَشْمُومَاتِ، وَلِلذَّوقِ مَا يَتَعَلَّقُ بِالْمَذُوقَاتِ، وَلِلْمَسِّ مَا يَتَعَلَّقُ
بِالْمَمْسُوتِ، وَكَذَا نَحْوُهَا، فِكُلُّ مَا يَلِيقُ بِهِ. وَكَمَالُ الْجَوْهَرِ الْعَاقِلِ الْإِتْقَانُ وَالْإِتْعَاشُ بِالْمَعَارِفِ
مِنْ مَعْرِفَةِ الْحَقِّ وَالْعَوَالِمِ وَالنَّظَامِ وَبِالْجُمْلَةِ أَمْرِ الْمَبْدِئِ وَالْمَعَادِ وَالشَّرْهُ عَنِ الْقَوَى الْبَدْيِيَّةِ، وَنَقْصُهُ فِي
خِلَافِ هَذَا، وَتَتَعَلَّقُ لَذَّتُهُ وَالْمَةُ بِهِمَا.

وَاللَّذِيذُ وَالْمَكْرُوهُ قَدْ يَحْصِلَانِ دُونَ حُصُولِ لَذَّةٍ وَالْمِ، كَمَنْ بِهِ سَكَنَةٌ أَوْ سُكْرٌ شَدِيدٌ، لَا
يَتَأَلَّمُ بِالضَّرْبِ الشَّدِيدِ، وَلَا يَلْتَذُّ بِحُضُورِ الْمَعْشُوقِ. فَالنَّفْسُ مَا دَامَتْ مُشْتَغِلَةً بِهَذَا الْبَدَنِ لَا تَتَأَلَّمُ
بِالرَّذَائِلِ النَّفْسَانِيَّةِ وَلَا تَلْتَذُّ بِالْفَضَائِلِ لِسُكْرِ الطَّبِيعَةِ. وَإِذَا فَارَقَتِ النَّفْسُ الْبَدَنَ تَتَعَذَّبُ نَفُوسُ
الْأَشْقِيَاءِ بِالْجَهْلِ وَالرَّذِيلَةِ، وَالْهَيْبَةِ الرَّدِيَّةِ الظُّلْمَانِيَّةِ، وَالشَّوْقِ إِلَى عَالِمِ الْحِسِّ، ﴿وَقَدْ حِيلَ بَيْنَهُمْ
وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ﴾. سَلَبَتْ قُوَاهُمْ، لَا عَيْنَ بَاصِرَةً وَلَا أُذُنَ سَامِعَةً، يَنْقَطِعُ عَنْهَا ضَوْءُ عَالِمِ الْحِسِّ وَلَا
يَصِلُ إِلَيْهَا نُورُ الْقُدْسِ، حَيَارَى فِي الظُّلْمَاتِ، فَانْقَطَعَ عَنْهَا النُّورَانِ، فَيَتَسَلَّطُ عَلَيْهَا الْفَرْعُ وَالْهَيْبَةُ
وَالْهُمُومُ وَالْخَوْفُ، لِأَنَّهَا مِنْ لَوَازِمِ الظُّلْمَةِ. وَلِهَذَا مَنْ تَغَيَّرَ مِرَاجُ رُوحِهِ وَحَصَلَ فِيهِ ظُلْمَةٌ وَكُدُورَةٌ
كَاصْحَابِ الْمَالِخُولِيَا يَتَسَلَّطُ عَلَيْهِ الْفَرْعُ وَالْهُمُومُ. فَكَيْفَ حَالٌ مَنْ وَقَعَ فِي الظُّلْمَاتِ مَعَ الْيَأْسِ عَنِ
التَّخْلُصِ وَمُصَاحَبَةِ الْمُؤَدِّيَاتِ وَمُقَارَنَةِ الْحَسَرَاتِ؟ وَأَمَّا الصَّالِحَاتُ الْفَاضِلَاتُ فَتَنَالُ فِي جِوَارِ اللَّهِ
وَقُرْبِهِ مَا لَا عَيْنَ رَأَتْ وَلَا أُذُنَ سَمِعَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ بَشَرٍ مِنْ مُشَاهَدَةِ أَنْوَارِ الْحَقِّ وَالْإِنْعِمَاسِ فِي
بَحْرِ النُّورِ،

1 И ще получат притежания и дарби, чиято наслада няма край и чието щастие не
2 свършва. Те ще се върнат при баща им, който стои непобедим с огромна власт и с
3 несломяема мощ над главите на тъмнината, стопанинът на човешкия талисман,
4 превъзходния, свързващия, благородния съсед на Бога, коронясания с короната
5 на близостта в царството на Бога на световите, свещения дух така, както
6 желязната игла е привлечена от магнита с безкрайна сила.

7 И така, както не може да се сравняват силите (на сетивността) с душата, защото
8 възприятието на душата е по-съвършено и по-всеобхватно от възприятието на
9 силите, нито пък (може да се сравняват) светлините на Бога и на пресветите със
10 сетивните неща, по същия начин не може да има сравнение между насладите на
11 разума и насладите на тялото. И Богът Първият е влюбен единствено в себе си, а
12 е любим на себе си и на другите възможни неща и никоя друга наслада не може да
13 се сравни с насладата му от себе си. И ще се разкрият на превъзходните души,
14 когато те се покажат от тъмнината на лиците към висините на (света на) разума и
15 се доближат до озаренията на (света на) душата, такива неща, каквито не може да се
16 сравняват с разкриването на телата пред погледите чрез светлината на слънцето.
17 И който отрича духовните наслади е като импотентния, който отрича насладата
18 от половото сношение. Той е потънал в моретата на страстите и е предпочел (за
19 по-добри) дивите животни пред ангелите и пресветите.

20

Седми облик

21 Разумните души са от душевните субстанции, а онова, което ангажира (и отвлеча)
22 вниманието им от техния свят са тези телесни сили. И когато душата укрепне
23 чрез духовните добродетели и знанието и гносиса, и властта на телесните сили
24 отслабне чрез малкото сън и храна, и тя надделее над тях чрез малкото ядене и
25 многото бодърстване, понякога се освобождава към света на свещеното и
26 светлината и се свързва със свещения ѝ баща, и приема от него познания, и се
27 свързва с душите на небесните сфери, които (отлично) знаят своите движения и
28 последиците от своите движения, и получава от тях тайни (знания) в съня си или в
29 будно състояние. Като огледало, отразяващо гравюрата поставена насрещу му. А
30 също се случва душата да съзре нещо от света на разума, а въображението да го
31 изрази във форма, която му съответства донякъде, като от своя страна формата се
32 отрази към сетивния свят така, както се е отразила от него (света на разума) към
33 недрата на въображението. По този начин съзерцава изумителни форми, които ѝ
34 шепнат или чува произнесени думи или ѝ се явява нещо тайно и тя вижда силует,
35 според изражението, който се издига и спуска. -----

1 فَيَحْصُلُ لَهَا الْمَلَكِيَّةُ وَالْمَلَكَةُ، لَا تَتَنَاهَى لَذَّتْهَا وَلَا تَتَقْضَى سَعَادَتُهَا. فَتَرْجِعُ إِلَى أَبِيهَا الْقَائِمِ بِالسُّطُورَةِ
 2 الْقَاهِرَةِ عَلَى رُؤُوسِ ﴿أَنْفَاسٍ﴾ مَفَاتِيحِ الظُّلْمَةِ، شَدِيدِ الْمِرَّةِ الْقَاصِمَةِ، صَاحِبِ الطَّلَسِمِ الْبَشَرِيِّ،
 3 الْفَاضِلِ الْوَاصِلِ، جَارِ اللَّهِ الْكَرِيمِ، الْمَتَّوِّحِ بِتَاجِ الْقُرْبَةِ فِي مَلَكُوتِ إِلَهِ الْعَالَمِينَ، رُوحِ الْقُدُسِ، كَمَا
 4 تَتَجَذَّبُ إِبْرَةُ حَدِيدٍ إِلَى مَعْنَاطِيْسٍ لَا تَتَنَاهَى قُوَّتُهُ.
 5 وَكَمَا لَا نِسْبَةَ لِلْقُوَى إِلَى النَّفْسِ، فَإِنَّ إِذْرَاكَ النَّفْسِ أَكْمَلُ وَأَشْمَلُ مِنْ إِذْرَاكَ الْقُوَى، وَلَا
 6 لِأَنْوَارِ اللَّهِ وَالْقُدَيْسِينَ إِلَى الْمَحْسُوسَاتِ، فَلَا نِسْبَةَ لِلذَّةِ الْعَقْلِيَّةِ إِلَى اللذَّةِ الْجِسْمِيَّةِ. وَاللَّهُ الْأَوَّلُ
 7 عَاشِقٌ لِذَاتِهِ فَحَسْبُ، مَعَشُوقٌ لِذَاتِهِ وَلِغَيْرِهِ مِنَ الْمُمْكِنَاتِ، وَلَا يَصِلُ إِلَى لَذَّةِ هُوَيْتِهِ بِهِ لَذَّةٌ.
 8 وَسَيَتَكْشِفُ لِلنُّفُوسِ الْفَاضِلَةِ، إِذَا أَبْرَزَتْ مِنْ ظُلْمَةِ الْهَيَاكِلِ إِلَى سِنِّي الْجَبْرُوتِ وَأَشْرَفَتْ عَلَى شُرُقَاتِ
 9 الْمَلَكُوتِ، مَا لَا يَنَاسِبُهُ أَنْكِشَافُ الْأَجْسَامِ لِلْأَبْصَارِ بِنُورِ الشَّمْسِ. وَمَنْ أَنْكَرَ اللَّذَاتِ الرُّوحَانِيَّةَ
 10 فَهُوَ كَالْعَيْنِ إِذَا أَنْكَرَ لَذَّةَ الْجَمَاعِ، فَهُوَ غَارِقٌ فِي بَحَارِ الشَّهَوَاتِ، وَقَدْ رَجَحَ الْبَهَائِمَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ
 11 وَالْقُدَيْسِينَ.

الْهَيْكَلُ السَّابِعُ

12 النُّفُوسُ النَّاطِقَةُ مِنْ جَوَاهِرِ الْمَلَكُوتِ، وَإِنَّمَا يُشْغِلُهَا عَنْ عَالَمِهَا هَذِهِ الْقُوَى الْبَدَنِيَّةُ، فَإِذَا
 13 قَوِيَتْ النَّفْسُ بِالْقَضَائِلِ الرُّوحَانِيَّةِ الْعِلْمِ وَالْمَعْرِفَةِ، وَضَعُفَتْ سُلْطَانُ الْقُوَى الْبَدَنِيَّةِ بِقِلَّةِ النَّوْمِ
 14 وَالْأَكْلِ، وَغَلَبَتْهَا بِتَقْلِيلِ الطَّعَامِ وَتَكْثِيرِ السَّهْرِ، تَتَخَلَّصُ أَحْيَانًا إِلَى عَالَمِ الْقُدُسِ وَالنُّورِ، وَتَصِلُ
 15 بِأَبِيهَا الْمُقَدَّسِ، وَتَتَلَقَّى مِنْهُ الْمَعَارِفَ، وَتَصِلُ بِالنُّفُوسِ الْفَلَكِيَّةِ الْعَالِمَةِ بِحَرَكَاتِهَا وَبِلَوَازِمِ
 16 حَرَكَاتِهَا، وَتَتَلَقَّى مِنْهَا الْمَغْيِبَاتِ فِي نَوْمِهَا وَيَقْظَتِهَا، كَمِرَّةٍ تَنْتَقِشُ بِمُقَابَلَةِ ذِي نَقْشٍ. وَقَدْ يَتَّفِقُ أَنْ
 17 تُشَاهِدَ النَّفْسُ أَمْرًا عَقْلِيًّا وَتُحَاكِيهِ الْمُتَخَيَّلَةُ بِصُورَةٍ تُنَاسِبُهُ مُنَاسَبَةً مَا، وَتَتَعَكَّسُ نِلْكَ الصُّورَةَ إِلَى
 18 عَالَمِ الْحِسِّ كَمَا كَانَتْ تَتَعَكَّسُ مِنْهُ إِلَى مَعْدِنِ التَّخَيَّلِ، فَتُشَاهِدُ صُورًا عَجِيبَةً تُتَاجِحِيهَا، أَوْ تَسْمَعُ
 19 كَلِمَاتٍ مَنْطُوقَةً، أَوْ يَتَجَلَّى الْأَمْرُ الْعَيْبِيُّ، وَيَتَرَاءَى الشَّبَحَ عَلَى تَقْدِيرِ الْمُحَاكَاةِ كَأَنَّهُ يُصْعَدُ وَيَنْزِلُ.

1 А напусналият (материалното) разум, който е собственик на силуета, няма как да се
2 издига и спуска, заради абстрахирането му от телесните обвързаности, а
3 въпросният силует е негова телесна сянка, която изразява неговите духовни
4 състояния. В сънищата също има образни изражения на съзерцанията на душата,
5 като имам предвид истинските сънища, а не несвързаните, които се случват
6 поради шегите на сатаната на въображението. А също може разумната
7 божествена душа да изпадне в свещен екстаз и да я озари светлината на Първия
8 Истински.

9 И след като виждаш как нагорещеното желязо става подобно на огъня, заради
10 съседството му с него, и как извършва действията му, не се учудвай на душа,
11 която се озарява и осветява и засиява чрез светлината Бога Всевишния, та ѝ се
12 подчиняват битиетата така, както се подчиняват на пресветите. И сред озарените
13 и възползващи се от светлините на Бога има божествени люде, лицата им са като
14 бащиното, стремят се към светлината и им се разкриват проявленията на
15 свещеното. Така, както извести блестящото с пълен блясък посещение, че
16 божественото напътствие е достигнало хора избрани, разтворили ръцете си с
17 молитва, чакащи небесното препитание. И когато погледите им се отворят
18 намират Бога, надянал одеждата на светлинното величие, покоряващо всички
19 светлини и недопускащо схващането на същността му. Името му е над
20 очертанията на (света на) разума, а под лъчите му – хора, гледащи към него.

21 И проницателният трябва да е уверен в автентичността на пророчествата и че
22 техните символи сочат към истините. *„И тези символи-метафори ги даваме на
23 хората, но само знаещите ги схващат.“* – както се среща в Свещения свитък
24 (Мусхафа) и както са предупредили някои пророчества: *„Искам да отворя устата
25 си за символите-метафори.“* И така със свеждането (на откровението) са
26 упълномощени пророците-вестители, които известяват сведението. А с
27 тълкуването и обяснението му е упълномощено най-великото проявление –
28 Параклет, както е предупредил Месията: *„Отивам при баща ми и баща ви за да ви
29 изпрати Параклет, който ще ви извести за тълкуването.“* И е казал: *„Параклет е
30 този, който ще бъде изпратен от баща ми с името ми и който ще ви научи на
31 всяко нещо.“* И към него е посочено в Свещения свитък там, където е казано: *„А
32 после наш дълг е неговото обяснение.“*

33 И няма съмнение, че светлините от света на душите ще слязат да спасят
34 копнеещите и че лъчите на свещеното ще се разпрострат, и че пътят на истината
35 ще се разтвори, както извести светкавичното сграбчване, скриващо и
36 заслепяващо сетивния свят, в нощта, когато нападна силният вихър така, както е
37 казал Богът Всевишният: *„Той е който изпраща ветровете с радостната вест за
38 неговата милост.“*, а светият се спусна за момент до него (сграбчения),-----

1 وَالْمُفَارِقُ ذُو الشَّبَحِ يَمْتَنِعُ عَلَيْهِ الصُّعُودُ وَالنُّزُولُ لِتَجَرُّدِهِ عَن لَوَازِمِ الْأَجْسَامِ، بَلِ الشَّبَحُ ظِلُّ
 2 جِسْمَانِي لهُ يُحَاكِي أَحْوَالَهُ ﴿أَيُّ أَحْوَالِ الْمُفَارِقِ﴾ الرَّوْحَانِيَّةِ. وَالْمَنَامَاتُ أَيضًا فِيهَا مُحَاكَاةٌ خَيَالِيَّةٌ
 3 لِمُشَاهَدَةِ النَّفْسِ، أَعْنَى الْمَنَامَاتِ الصَّادِقَةِ، لَا الْأَصْغَاتِ الَّتِي تَحْصُلُ مِنْ دُعَابَةِ شَيْطَانِ التَّحَيُّلِ.
 4 وَقَدْ تَطَرَّبُ النَّفُوسُ النَّاطِقَةُ الْمُتَالِهَةُ طَرَبًا قَدْسِيًّا فَيُشْرِقُ عَلَيْهَا نُورُ الْحَقِّ الْأَوَّلِ.
 5 وَلَمَّا رَأَيْتِ الْحَدِيدَةَ الْحَامِيَةَ تَشْتَبَهُ بِالنَّارِ لِمَجَاوَزَتِهَا وَتَقَعُلُ فِعَالَهَا فَلَا تَتَعَجَّبُ مِنْ نَفْسٍ
 6 اسْتَشْرَفَتْ وَاسْتَنَارَتْ وَاسْتَضَاءَتْ بِنُورِ اللَّهِ تَعَالَى فَأَطَاعَتَهَا الْأَكْوَانُ طَاعَتَهَا لِلْقَدِيدِيِّينَ. وَفِي
 7 الْمُسْتَشْرِقِينَ الْمُسْتَفِيدِينَ لِأَنْوَارِ اللَّهِ رِجَالٌ مُتَالِهُونَ، وَجُوهُهُمْ نَحْوُ أَبِيهِمْ، يَلْتَمِسُونَ التُّورَةَ فَتَجَلَّى
 8 لَهُمْ جَلَالُ الْقُدْسِ، كَمَا أَنْذَرَتِ الزُّورَةُ ذَاتَ الْأَلْقَى حَيْثُ أَلْقَتْ أَنَّ هِدَايَةَ اللَّهِ أَدْرَكَتْ قَوْمًا اصْطَفَوْا،
 9 بَاسِطِي أَيْدِيهِمْ بِالْدُعَاءِ، يَنْتَظِرُونَ الرِّزْقَ السَّمَاوِيَّ. فَلَمَّا انْفَتَحَتْ أَبْصَارُهُمْ وَجَدُوا اللَّهَ مُرْتَدِّيًا بِرِداءِ
 10 الْكِبْرِيَاءِ التُّورِيِّ، الْقَاهِرِ كُلِّ الْأَنْوَارِ، الْمُمْتَنِعِ اكْتِنَاهِ، الْمَنِيعِ جَانِبِهِ، اسْمُهُ فَوْقَ نِطَاقِ الْجَبْرُوتِ
 11 وَتَحْتَ سُعَاعِهِ قَوْمٌ إِلَيْهِ يَنْظُرُونَ.
 12 وَيَجِبُ عَلَى الْمُسْتَبْصِرِ أَنْ يَعْتَقِدَ فِي صِحَّةِ النَّبُوتِ، وَأَنَّ أَمْثَالَهُمْ تُشِيرُ إِلَى الْحَقَائِقِ ﴿وَنَلَيْكَ
 13 الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ﴾ كَمَا وَرَدَ فِي الْمُصْحَفِ وَكَمَا أَنْذَرَ بَعْضُ النَّبُوتِ
 14 ﴿إِنِّي أُرِيدُ أَنْ أَفْتَحَ فَمِي بِالْأَمْثَالِ﴾. فَالْتَّنْزِيلُ مَوْكُولٌ إِلَى الْأَنْبِيَاءِ، يُنَبِّئُونَ فِي التَّنْزِيلِ، وَالتَّأْوِيلُ
 15 وَالبَيَانُ مَوْكُولٌ إِلَى الْمَظْهَرِ الْأَعْظَمِ الْفَارَقِلِيطِيِّ كَمَا أَنْذَرَ الْمَسِيحُ ﴿إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَى أَبِي وَأَيُّكُمْ لِيَبْعَثَ
 16 لَكُمْ الْفَارَقِلِيطِ الَّذِي يُنَبِّئُكُمْ بِالتَّأْوِيلِ﴾ وَقَالَ ﴿إِنَّ الْفَارَقِلِيطِ الَّذِي يُرْسِلُهُ أَبِي بِاسْمِي وَيُعَلِّمُكُمْ كُلَّ
 17 شَيْءٍ﴾، وَقَدْ أُشِيرَ إِلَيْهِ فِي الْمُصْحَفِ حَيْثُ قِيلَ ﴿عُرِّبْنَا عَلَيْنَا بِيَانَهُ﴾.
 18 وَلَا شَكَّ أَنَّ أَنْوَارَ الْمَلَكَوتِ نَازِلَةٌ لِإِغَاثَةِ الْمَلْهُوفِينَ، وَأَنَّ سُعَاعَ الْقُدْسِ يَنْبَسِطُ، وَأَنَّ طَرِيقَ
 19 الْحَقِّ يَنْفَتِحُ، كَمَا أَخْبَرَتِ الْخُطْفَةُ ذَاتَ الْبَرِيقِ عَيْبَةَ لَامِعَةً عَن عَالِمِ الْحِسِّ لِيَلَهَبَتِ الْهُوجَاءُ، كَمَا قَالَ
 20 اللَّهُ تَعَالَى ﴿هُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ بُشْرَى بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ﴾، وَالتَّيْرُ يَدُونُ فَيَنْتَنِي مِنَ صَاحِبِهَا

1 а той се издигна до светия, та ме извести това божествено сграбчване да отворя
2 за него пътя на свещеното, та да се изкачи множеството към граничното
3 пространство (между двата свята).

4 Господарю наш, повярвахме в теб и потвърдихме посланичеството ти, и узнахме,
5 че твоят свят на душите е на степени, и че ти имаш божествени слуги, които се
6 добиват до светлината чрез светлината, въпреки, че се случва да се преселят от
7 светлината към тъмнините, та да се добият чрез тъмнините до светлината и чрез
8 движения като движенията на лудите да получат радостта за окото на
9 свършените разумни. Обещал си им (сладостта на твоята) близост, та си им изпратил
10 ветрове с радостни вести, които да го понесат към висините, та да възхваляват
11 недостижимото ти величие и да носят свещените ти писания, и да се прикачат
12 към крилата на херувимите, и да се изкачат към теб чрез въжето на лъчите, и да
13 търсят спасение и помощ чрез самотата и страхопочитанието и удивлението, та
14 да се добият до дружбата. Те са изкачващите (високо) към небето и те са стоящите
15 (здраво) на земята.

16 Събуди, Боже мой, спящите сред душите ни в дрямката на нехайството, та да си
17 спомнят за името ти и да се посветят на достойнството ти. Изпълни нашия дял от
18 знанието и търпението, защото те са родителите на добродетелите, и ни дари с
19 доволство от съдбата, и стори геройството наша одежда, а озарението – нашия
20 път. Ти си най-милосърдният чрез всеобхватната си щедрост над световите! И
21 Богът Всевишният е най-добрият помощник! И за неговия посланик и рода му –
22 благословия и мир, и поздрав, и удовлетворение! И слава на Бога – и в началото и
23 в края, и външно и вътрешно!

1 وَهُوَ يَدُونُ مِنَ النَّيْرِ صَاعِدًا، فَأَخْبَرَنِي هَذِهِ الْخُطْفَةُ الْإِلَهِيَّةُ أَنَّ أَنْفُوحَ لَهُ سَبِيلَ الْقُدْسِ لِيَصْعُدَ إِلَى رِحَابِ
2 مَبْعَثِ الْبَرَازِخِ الْأَكْثَرُونَ.

3 رَبَّنَا آمَنَّا بِكَ، وَأَقْرَرْنَا بِرِسَالَتِكَ، وَعَلِمْنَا أَنَّ مَلَكَوَتَكَ مَرَاتِبُ، وَأَنَّ لَكَ عِبَادًا مُتَالِهِينَ
4 يَتَوَسَّلُونَ بِالنُّورِ إِلَى النُّورِ، عَلَى أَنَّهُمْ قَدْ يَهْجُرُونَ النُّورَ لِظُلُمَاتِ لِيَتَوَسَّلُوا بِالظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ،
5 فَيَحْصُلُونَ بِحَرَكَةِ كَحَرَكَاتِ الْمَجَانِينَ قُرَّةَ عَيْنِ الْعُقَلَاءِ الْكَامِلِينَ، وَعَدَّتْهُمْ الزُّلْفَى، فَأَرْسَلْتَ إِلَيْهِمْ
6 رِيَاحًا مُبَشِّرَاتٍ لِيَحْمِلَهُمْ إِلَى عَلِّيِّينَ، لِيَمَجِّدُوا سُبْحَانَكَ، وَلِيَحْمِلُوا أَسْفَارَكَ، وَلِيَتَعَلَّقُوا بِأَجْنِحَةِ
7 الْكُرُوبِيِّينَ، وَلِيَصْعَدُوا بِجِبِلِّ الشُّعَاعِ إِلَيْكَ، وَلِيَسْتَعِينُوا وَيَسْتَعِينُوا بِالْوَحْشَةِ وَالرَّهْبَةِ وَالذَّهْشَةِ
8 لِيَتَأَلَّوْا الْأَنْسَ، أَوْلِكَ هُمُ الصَّاعِدُونَ إِلَى السَّمَاءِ، وَهُمْ الْقَاعِدُونَ عَلَى الْأَرْضِ.

9 أَيَقِظِ اللَّهُمَّ النَّاعِمَاتِ مِنَ النَّفُوسِ فِي مَرَاقِدِ الْعُقَلَاتِ لِيَذْكُرُوا اسْمَكَ، وَيَقْدَسُوا مَجْدَكَ.
10 أَكْمَلَ حِصَّتَنَا مِنَ الْعِلْمِ وَالصَّبْرِ، فَإِنَّهُمَا أَبَوَا الْفَضَائِلِ، وَارزُقْنَا الرِّضَا بِالْقَضَاءِ، وَاجْعَلِ الْفُتُوَّةَ
11 حِلْيَتَنَا وَالْإِشْرَاقَ سَبِيلَنَا، إِنَّكَ بِالْجُودِ الْأَعْمِّ عَلَى الْعَالَمِينَ مَنَّانٌ، وَاللَّهُ تَعَالَى خَيْرٌ مِنْ أَعَانَ، وَلِرَسُولِهِ
12 وَلَا إِلَهَ إِلَّا الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ وَالتَّحِيَّةُ وَالرِّضْوَانُ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ أَوْلًا وَآخِرًا وَظَاهِرًا وَبَاطِنًا.

Съдържание

<i>Предговор</i>	<i>1</i>
<i>Първи облик</i>	<i>1</i>
<i>Втори облик</i>	<i>1</i>
<i>Раздел носителят на силите</i>	<i>3</i>
<i>Трети облик</i>	<i>4</i>
<i>Четвърти облик</i>	<i>4</i>
<i>Първи раздел</i>	<i>4</i>
<i>Средата на облика – втори раздел</i>	<i>5</i>
<i>Трети раздел</i>	<i>6</i>
<i>Краят на облика – четвърти раздел</i>	<i>6</i>
<i>Пети раздел</i>	<i>7</i>
<i>Пети облик</i>	<i>8</i>
<i>Първи раздел</i>	<i>8</i>
<i>Краят на облика – втори раздел</i>	<i>11</i>
<i>Шести облик</i>	<i>12</i>
<i>Седми облик</i>	<i>13</i>